

גדר חיה

מאת: נגה אשכנזי
עפ"י ספרה רב המכר של דורית רביניאן
בימוי: אילן רונן

צילום: גבריאל בתוליה

התיאטרון של תל-אביב, זוכה פרס ישראל
הקאמרי

גדר חיה

מאת נגה אשכנזי
על פי ספרה רב המכר של דורית רביניאן
בימוי אילן רונן

עיצוב תפאורה שני טור
עיצוב תלבושות אולה שבצוב
מוסיקה דניאל סלומון
עיצוב תאורה נדב ברנע
וידאו ארט יואב כהן
איור ואנימציה שחף רם
תנועה שרון גל
עוזרת למעצבת התפאורה מאיה בבילה
עוזרת במאי כנען אליאל

המשתתפים:
ליאת בנימיני • אביגיל הררי
חילמי נאסר • אמיר חורי
איריס, עובד־כביש, מאיה, מעביר דירה, צעירה
ישראלית • מורן ארביב גנס
ירון, סוכן רוג'רס (FBI), מלצר מתלמד, עובד־כביש,
יניב, מעביר דירה, צעיר ישראלי • טל וייס
ויסאם - אח של חילמי, עובד־כביש, עידו, אברמוב,
מתווך דירות, מעביר דירה, צעיר ישראלי • מוראד חסן
אנדרו, סוכן נלסון (FBI), מלצר, עובד־כביש, גידי,
ליאור, מעביר דירה, צעיר ישראלי • שהם שיינר/
אוריה יבלונסקי
ג'ויס, עובד־כביש, שירה, מעביר דירה, צעירה
ישראלית • שני שאולי / אנדריאה שוורץ

צוות תפעול במה בהצגה זו:
מנהלות הצגה נילי בארי / כנען אליאל
מנהל במה עידן תמנו
מפעיל תאורה סילביו מאירסון
מפעיל סאונד נאור איזק
תכנות והפעלת וידאו אבשלום אביעוז
אביזרים מיה לוי / שי לויאן
הלבשה לילך דיין / אורית קמפלר
איפור כל המחלקה

מחלקת הייצור להצגה זו:
מנהל ייצור דידי אלון
תלבושות ומתפרה הדס אבנרי מנהלת, אביב רון,
סבטלנה גוסייב
עיצוב אבזרים אורלי שנברגר מנהלת, טל וייס,
שרי גוליאט, רועי עקאב, רוני שימרון, נועה דותן
מחלקת איפור ופאות מלני קפלן מנהלת ומעצבת פאות
תפירת פאות נטשה אוסמולבסקי, טניה רוזנשטיין,
אירנה סגל
איפור מיכל שביט, לרה גולומב, מרינה נודל
בניית התפאורה דודי בית מלאכה

עריכת התוכניה יורם אמיר
עיצוב התוכניה סטודיו שי חיון
ייעוץ לתוכניה ורדית שלפי
עורכת לשונית אלה תמרי והגר רענן
צילום השער גבריאל בהרליה
צילום ההצגה כפיר בולוטין

הצגה ראשונה 25.6.2021

משך ההצגה כשעה וארבעים דקות ללא הפסקה

אביגיל הררי, אמיר חורי

אמיר חורי,
אביגיל הררי,
שני שאולי

אמיר חורי,
אביגיל הררי

”

כי זה מאיר יפה את נושא הגבולות שהוא אלמנט מרכזי בסיפור, איך שהן חיות בנו, הגדרות התודעתיות, הפיזיות, הממשיות, המדומות. וגם כי צימוד המלים הזה, 'גדר חיה', פתאום שמעתי את המתח הדרמטי, את הסכנה שאורבת בו. גבול שאין בו ביטחון, שאף פעם אין בו נחת, שעלול לנוע פתאום או לקום עליך או להיעלם."

[דורית רביניאן]

על המחזה

בשלהי האינתיפאדה השנייה, בניו־יורק המושלגת, נפגשים במקרה שני צעירים מזרח־תיכוניים: ליאת בנימיני, מתרגמת ישראלית שוהה בעיר במסגרת מלגה; וחילמי נאסר, צייר פלסטיני יליד חברון המתגורר בברוקלין. בין השניים מתפתח במהירות קשר משמעותי, אך אהבתם מותנית במרחק מהארץ וסופה דוחק ובלתי נמנע. חילמי וליאת מדמים עצמם חופשיים ומבודדים בתוך בועתם האינטימית בניו־יורק, אך הקולות שרודפים אותם מעבר לים, משני צידי הגדר, הם תזכורת בלתי פוסקת לכך שגם אי־שם, הם אינם לבדם.

” יש לי משיכה עזה

לחומרים פוליטיים

”

ראיון עם אילן רונן
שוחחה: ורדית שלפי

איך נולד הפרויקט?

נפגשתי עם דורית רביניאן בקשר לחסריט קצר אחר שכתבה לטלוויזיה ובאותה ההזדמנות שאלתי אותה מה דעתה לעבד את הספר "גדר חיה" לבמה. דורית ראתה עבודות שלי וההתעניינות שלי בספר החמיאה לה, אבל היא לא הייתה בטוחה שהיא מעוניינת בעיבוד בימתי כי גורם קולנועי התעניין בספר. לבסוף היא החליטה לצאת איתי למסע הזה, אבל הציעה שכותב מחזות מקצועי יצטרף אליה לכתיבה, כי לה עצמה אין מספיק ניסיון בכתיבה לתיאטרון. הצעתי את נגה אשכנזי שעבדתי איתה בעבר וכתבה כבר לכמה תיאטרונים, ובנוסף, גם חיה שנים רבות בארה"ב ומכירה היטב את המפגשים הרב-תרבותיים שניו-יורק מזמנת, כך שהעולם של הספר לא זר לה. דורית ונגה נפגשו ולשמחתי נוצרה כימיה מצוינת בין שתיהן והחלטנו לצאת לדרך יחד, שלושתנו. מהרגע הראשון היה ברור שמדובר בפרויקט משולש, ושהעיבוד יכתב בקשר הדוק עם תפיסת הבימוי שלי.

תספר על התהליך שעבר הספר בעיבוד לבמה.

הספר מחולק לשלושה חלקים, שכל אחד מהם נקרא בשם אחת מעונות השנה: "סתיו" ו"חורף" שמתרחשים בניו-יורק, ו"קיץ" שמתרחש בתל-אביב. החלטנו לחלק גם את המחזה לשלוש מערכות, בהתאם, כשהמערכה הראשונה היא 48 שעות דחוסות שבהן הגיבורים, ליאת וחילמי, נפגשים ומתאהבים. החוויה של ליאת היא כמו של אליס בארץ הפלאות. היא נעה בין סיוט לחלום והסיפור מסופר מבעד לעיניים שלה. נגה הכירה היטב את שפת התיאטרון שלי, וכך נולד הרעיון שדמויות המחזה ישמשו מעין מקהלה שמלווה את ההתרחשות ואת צמד הגיבורים. שני טור, מעצבת התפאורה, ואני החלטנו שהבמה תהיה ריקה והרהיטים יוכנסו בהתאם לסצינה. מייד נשאלה השאלה: מי הסבלים שיכניסו ויוציאו את הרהיטים? וכך נולד הרעיון של "קבוצת המובילים", ה-MOVERS הניו-יורקיים, שכידוע, חלק גדול מהם ישראלים. בחלק השלישי, המקהלה הופכת לצעירים

תל-אביביים שחוגגים את הקיץ ואת החופש, ורוקדים בחוף הים. אני נוהג לומר בחצי הומור שאילוצים טכניים מוליכים פתרונות יצירתיים. הבדל משמעותי בין הספר לבין העיבוד הוא בנפח שקיבלו שתי דמויות המשנה: אנדרו ואיריס, לא מעט בזכות הליהוק. בספר, איריס, אחותה של ליאת, בעיקר מזהירה את ליאת מחיות הטרף שאורבות לה בג'ונגל הניו-יורקי, בעוד שבמחזה היא גם מעודדת אותה לצאת, לבלות ולקשור קשרים כולל ארעיים. עוד החלטה שקיבלתי, לשמחתי בעידוד מלא של הנהלת הקאמרי, היא ששפת ההצגה אמנם תהיה עברית, אבל יהיו בה גם חלקים משמעותיים בערבית ובאנגלית. כמובן שהבחירה עוררה מייד שאלות ותהיות, גם בקרב השחקנים, למשל, האם יש צורך בכתוביות תרגום? איך הקהל יקבל הצגה תלת לשונית? מבחינת, מחזה שעוסק ביחסי יהודים ופלסטינים ושמשחקים בו גם שחקנים ערבים, מחייב גם ייצוג לשוני לשפה הערבית.

האם זהו מחזה פוליטי, או סיפור אישי על אהבה ושברונה? גם וגם. בראש ובראשונה זה סיפור על אהבה ושברונה, אבל אין ספק שהוא פוליטי. יש לי משיכה עזה לחומרים פוליטיים ולצער, התיאטרון הישראלי לא עוסק בהם מספיק ובכלל בנושאים שנויים במחלוקת. אני שמח גם שצירפתי ללהקת התיאטרון שני שחקנים ערבים – אמיר חורי ומורד חסן, ואני מקווה שאחרי "גדר חיה" הם ילוהקו לא רק לתפקידי ערבים. החלום שלי הוא לראותם משחקים במחזות קלאסיים.

האם אתה חש קרבה לנושא גם בגלל הסיפור המשפחתי הפרטי שלך?

שני הילדים שלי בחרו בבני זוג לא יהודיים. מיכאל נשוי לדרמטורגית גרמניה ויעלי התחתנה עם השחקן הערבי יוסף סוויד, כך שאני מכיר מקרוב את המורכבות של הנושא ואת ההשפעה שלו על המשפחות משני הצדדים. יש תמונות במחזה שממש חווייתי אותן אצלי בבית. לצערי, אני מכיר מקרוב גם את חוסר הסובלנות והפתיחות של החברה שלנו כלפי זוגיות מעורבת. כמה מחבריי הטובים, חלקם אנשי שמאל מובהקים, הגיבו בהרמת גבה כשבישרתי להם שיעלי מתחתנת עם יוסף, הערבי. פיתחנו במשפחה הרבה הומור סביב הנושא ומעולם לא הסתרנו או הסתתרנו.

ובגלל חוסר הסובלנות הזוהה בספר ובמחזה הרחיקו את זוג האוהבים לניו-יורק? רק בניו-יורק סיפור האהבה הזה יכול להתקיים?

בהמשך לשאלה הקודמת, הזוג המעורב הפרטי שלי נסע מפה לברלין מסיבות דומות. הם חיפשו לילד שלהם סביבה סובלנית יותר, שבה הוא יפגוש בגינת המשחקים ילדים מאפריקה, אסיה ומזרח אירופה, ילדים רוסיים, קרואטים, סרבים, אוקראינים, פלסטינים, טורקים, סורים וכמובן גם ישראלים. בקיצור, מזרח תיכון חדש. מהבחינה הזאת, תחושה של מקום בין לאומי שיש בו המון עמים וכולם

מדברים אנגלית, מסייעת לייצר דיאלוג בין-גזעי. ניו-יורק היא מרכז תרבות ועיר קוסמופוליטית, שמהווה אבן שואבת לצעירים מכל העולם. היא החליפה את פריז של הדור הקודם. לשאלתך, כנראה שכן, רק שם הקשר של ליאת וחילמי יכול להתקיים. בוודאי מבחינתה של ליאת, שהיא בחורה מאד שמרנית, יותר שמרנית מחילמי שהוא אמן ובן למשפחה אקדמאית ובוהמינית, במידה מסוימת. בניו-יורק השניים יכולים להיפגש כצעיר וצעירה נטו, משוחררים מהכבלים של המסורת, המשפחה והזהות הלאומית. מה גם שבארץ הם אפילו לא יכולים היו להיפגש, כי יש חומה, גדר. ואגב, המעניין הוא שהצירורים של חילמי לא עוסקים בניו-יורק אלא מביאים חוויות שלו כילד בפלסטין. חילמי לא באמת מסוגל להשתחרר מהזהות שלו ולהפוך לקוסמופוליטי, למרות החיים בניו-יורק.

ליאת וחילמי, שניהם צעירים דעתניים שחיים חיים עצמאיים הרחק ממשפחתם. איך אתה מסביר את העובדה שהם כל-כך חוששים מהתגובה של ההורים לקשר ביניהם?

אני לא צריך לספר לך שקשר של ערבי ויהודיה הוא טאבו. אנחנו עדים לזה בכל פעם שעולה לכותרות זוגיות מעורבת של מפורסמים. ועובדה גם שמשרד החינוך פסל את הספר רק בגלל שמדובר בסיפור אהבה בין צעיר פלסטיני לילד חברון לבין צעירה ישראלית. שלא לדבר על זה שבכל מסע בחירות הערבים הופכים לשד השחור שחי בקרבנו. וכל זה בגלל תפיסת עולם של עליונות יהודית והתעלמות מוחלטת מכך שבתנ"ך – ספר הספרים, יש דווקא שפע נישואי תערובת של האבות המייסדים: משה וציפורה המדיינית, רות המואביה, בועז ועוד. אני מתקשה להאמין שהרב גוניות של העם היהודי מקורה בעם הקטן שיצא ממצרים, וברור שעם השנים נוצרו פה הרבה "התבוללויות". לשאלתך, עבור שתי המשפחות נישואי תערובת הם דבר בלתי נסלח. זה מוכר לי מהחלקים השמרניים במשפחה המורחבת שלי, כשנאלצים לפגוש את הצד השני באירועים משפחתיים. בסוף הם מגלים שמדובר בבני אדם ואין להם קרניים, אבל עדיין, מבחינת תפיסת העולם, עבורם זה זעזוע.

לסיום, מה בעצם אומרת הפרידה של חילמי וליאת בסוף המחזה? שקשר אהבה דו-לאומי שכזה לא באמת יכול להתקיים?

לצערי, אנחנו מתחילים להבין שהפתרון לסכסוך כנראה לא יקרה בדורות שלנו. הקונפליקט, כל עוד הוא נוכח, הוא משרת את הבדלנות, ההקצנה ובניית החומות. לדוגמה, המוזיקה המזרחית, על אף הפופולאריות שלה והמרכזיות שלה בתרבות שלנו, אף אחד לא יעז לקרוא לה "מוזיקה ערבית" כל עוד קיים הקונפליקט, על-אף שזה שמה הנכון והמדויק. באירופה, ההגירה המאסיבית הביאה ללא מעט נישואי תערובת, כך שאי אפשר לומר שזה בלתי אפשרי לגמרי, אבל זה ללא ספק לא פשוט. כרגע, נורמליזציה של זוגיות מעורבת במקומותינו לא נראית באופק, אבל אולי הנכדים שלנו או הנניים שלנו יצליחו איתה שאנחנו נכשלנו.

הלב הפועם של דורית רביניאן

מאת יותם שווימר

פורסם במדור ספרים, אתר ynet 29.06.14

"גדר חיה" מהווה את הקאמבק של דורית רביניאן אל לב הפרוזה הישראלית ברומן ריאליסטי שהוא כולו סיפור אהבה מורכב בין ישראלית שחיה בניו־יורק לאמן פלסטיני. אך הגדר החיה שעומדת בין שניהם מהווה מחיצה דינמית, אלימה פחות מגדר בטון אך בלתי ניתנת לחדירה, שמעלה שאלות אודות זהות ומולדת, ונשארת נאמנה לנפש דמויותיה.

חמש עשרה שנה עברו מאז ראה אור הרומן השני של דורית רביניאן. ב־2006 ראה אור ספר ילדים מעניין שכתבה בשם **אז איפה הייתי אני?** המעלה את השאלה המוכרת בקרב ילדים – היכן הייתי לפני שנולדתי. במידה מסוימת, ספר הילדים הזה מטרים בסוגיות העולות בו את הולדתו של הרומן החדש שלה, **גדר חיה** שפורסם לאחרונה וכבר הפך לרב מכר.

בשונה מספרי הפרוזה הקודמים שפרסמה, **גדר חיה** כתוב בסגנון ריאליסטי, המציג פן נוסף וחדש במידה מסוימת ביצירתה. הריאליזם המאגי והמיסטיות של ספר הביכורים שלה, "סמטת השקדיות בעומריג'אן", למשל, מוחלף בעיצוב שיטתי של מקום וזמן, והחשיבות המכרעת שיש לאלו על עלילת הרומן. רביניאן מצליחה – כבעבר – להטעין את הריאליזם בגעש רגשי, אך נקודת המיקוד שלה כעת היא שונה.

רביניאן מציבה בספרה שתי דמויות ראשיות: ליאת, ישראלית שעברה לגור בניו־יורק לתקופה קצרה, וחילמי, פלסטיני המתגורר בעיר הגדולה זה מספר שנים על ויזת אמן. השניים נפגשים בצירוף נסיבות משעשע ומטריד כאחד, ומתפתח ביניהם רומן. אף על פי שליאת נסחפת אחר קטמו הרב של חילמי, היא משוכנעת (או משכנעת את עצמה) שמדובר ברומן זמני שתוקפו ידוע מראש ותחום למרחב האקס־טריטוריאלי שהוא ניו־יורק.

התפיסה הזו מאפשרת לה להמשיך במערכת היחסים, אך גם מציבה בינה לבין אהובה גדר חיה (כשם הספר); מעין מחיצה אורגנית, דינמית, אלימה פחות מגדר בטון – אך בעלת אותם סממנים של היבדלות וריחוק שמנטרלים את ההיתכנות המוחלטת של הקשר בין השניים.

לא רק הארעיות נמצאת ברקע הרומן בין ליאת וחילמי, כי אם רצף של ניגודים המציבים אותם משני צדי המתרט. ליאת היא פרגמטית בהרבה מחילמי, מסרבת להיבלע עד תום בעומק סערת רגשות האהבה שהם נמצאים בה, ומסורסת

לחלוטין בעקבות דעתם המדומיינת, או הלא מדומיינת, של הוריה לקשר שלה עם בחור פלסטיני.

היא מנהלת מעין דיאלוג תיאורטי עיקש עם הוריה, משפחתה, ומתוך כך גם עם מדינת ישראל באשר לקשר הזה, ודיאלוג זה אינו מניח לה לרגע. לעומתה, חילמי הוא נפש חופשייה, כל כולו רגש ותשוקה – כיאה לעיצוב הרומנטי של טיפוס האמן הטוטאלי. ולצד כל אלו ניצבת הזהות של בני הזוג: היא ישראלית, תוצר מובהק של מערכת החינוך הישראלית, והוא פלסטיני מכפר סמוך לרמאללה, שמשפחתו נאלצה לעקור ולברוח שוב ושוב החל משנת 1948.

על אף האמפתיה של השניים זה לזו, הסוגיות הפוליטיות הבלתי ניתנות להתעלמות מטיב הקשר שלהם, עולות שוב ושוב וחורגות מהפרטי למדיני. כך למשל, ליאת בעד שתי מדינות לשני עמים, ואילו חילמי בעד מדינה דו־לאומית. התפיסות השונות – על אף הרקע החיובי הבסיסי – הופכות את הגדר החיה לסבוכה יותר ויותר.

ניו־יורק עצמה היא בעלת תפקיד משמעותי בסיפור. מצד אחד היא מתפקדת כמצופה כמרחב הניטרלי, החופשי, שבו הכל יכול לקרות – גם סיפור אהבה כמעט בלתי אפשרי שכזה. רביניאן מבליטה את נוכחותה של העיר על ידי ציונים של רחובות ספציפיים, פינות, חנויות, בתי קפה וכן הלאה. היא מוליכה אותנו קרוב ככל הניתן לדמויותיה ולשיטותיה והמסעות העירוניים, כמו מתעקשת להבליט את קיומו של הרומן כתחום למרחב הקונקרטי המסודר לעילא של רחובות ניו־יורק, אל מול הכאוס המצופה בישראל־פלסטיין.

אולם מצד שני, והמעניין אף יותר, ניו־יורק היא זו שמגדירה באופן חד משמעי שלל ההבדלים בין ליאת וחילמי. ליאת מתגוררת במנהטן, בדירה בורגנית עליה היא שומרת בזמן שדיירה נמצאים בחופשה. חילמי לעומתה, מתגורר בקצה של ברוקלין בדירת שותפים מעופשת – שגם אם היא משלימה באופן שטחי משהו את דמות האמן העני שהוא, יש

אמיר חורי,
אביגיל הררי

ביקורתיים הגוברים על מלאכת מסירת הסיפור עצמה. להפך, רביניאן נתונה כל כולה לעיצוב הדמויות ומערכת היחסים ביניהן, ומוצאת את האיזון הנכון בין דיאלוגים לזרם תודעה, בין ניתוח עצמי לעיצוב סצנה משכנעת.

לפיכך, הכיוונים שאליהם פונה הרומן בין ליאת וחילמי לוכדים היטב את הקוראים, מותירים אותם דרוכים ומרוגשים, כאילו הם בעצמם חווים את התהפוכות המינוריות והדרמטיות שמובעות לאורך הספר, בקצב ריאליסטי מצד אחד, וכמו לב פועם, לעתים מהר ולעתים לאט.

באחד הקטעים היפים ברומן, ליאת אומרת: "אולי כל מה שעובר עלי כאן, העצמאות שיש לי כאן, החירות לעשות כל מה שאני רוצה ולהיות כל מי שאני רוצה, נובעים גם מהתחושה הזאת, המשחררת, שאף אחד לא יכול לדעת". ומייד היא מוסיפה בהסתייגות: "טוב, אפשר לחשוב מה כבר אני עושה". זוהי תמצית הסיפור של "גדר חיה", ולמעשה – זוהי הגדר החיה עצמה: ההכרה בחירות שמחוץ לגבולות הידועים והמוכרים, המגדירים, שנתונה כל העת גם בהסתייגות, בשכנוע העצמי שזה לא באמת ייתכן או שהמהלך של החירות הוא מדומיין.

התנועה המתמדת בין הגבולות הקיימים ובין הפנטזיה לטשטש או להעלים אותם; תנועה שאין לה מנוח והיא נדרשת לעימות מתמיד עם המציאות.

ועוד הערה: דורית רביניאן נחשבה לגילוי של ממש עם פרסום ספר הביכורים שלה, וכעת, שנים רבות לאחר מכן, היא בעיקר מוכיחה שהיא יודעת לספר סיפור, שהטקסטים שלה עדיין מעוררים עניין, שהם מלאי חיות וצבע ושהסיפור שהיא בוחרת להציג מוחשי כל-כך, וסוחף אחריו את הקוראים. לעומת זאת, בחירתה לגעת בפוליטי דרך האישי עלולה להיתפס כ"חצי עבודה", אבל דווקא עולה ממנה כוח לא מבוטל בהצגת מערכת יחסים מורכבת, שאינה מבקשת לנפץ ולקבוע, אלא בעיקר להצביע, לאפיין ולרגש. מתוך כך יצירתה החדשה של רביניאן פותחת עבודה צוהר למה שיכול להיות תקופה מעניינת למדי בספרות שלה.

בהימצאותו בה אמירה ברורה למדי באשר ליחסי הכוחות בין השניים: ליאת היא הישראלית שמתגוררת בנוחות במנהטן, חילמי הוא הפלסטיני הנאבק על הישרדותו ברחוב שלא נעים להסתובב בו בשעות מאוחרות. גם בתוך המרחב האקסטרטוריאלי יש גבולות והם משורטטים היטב.

יפה עשתה רביניאן שפתחה את הרומן בפלישה של סוכני הבולשת הפדראלית למרחב הנוח של ליאת במנהטן לאחר שקיבלו התראה על אישה בעלת חזות ערבית שנדמתה כמבצעת פעולה חשודה. המפגש המצמרר הזה, שלאחריו פוגשת ליאת את חילמי, מניח את היסודות לתחושת הזרות וטשטוש הגבולות אך גם חושף – על ידי אופן התנהלותה של ליאת מול הסוכנים – שלמעשה, גם אם לא נראה כך לעתים, ליאת שולטת במצב ויודעת כיצד לפעול.

פעולה מקדימה זו מוצאת את ביטויה לאורך הרומן, ורביניאן מצליחה לטשטש אותה לא פעם על מנת לנסוך תחושות של אי-וודאות וחולשה בקרב ליאת. אולם לאמיתו של דבר, היא מחזיקה במושכות ומשום שהיא גם מספרת את הסיפור, הכוח נמצא בידיה.

נחזור רגע לספר הילדים שכתבה רביניאן. את הגרעין הרגשי של אותו סיפור ניתן למצוא בווריאציה מעניינת גם ב"גדר חיה", שכן לאורך הרומן והשהות המשותפת של ליאת וחילמי בניו-יורק, ליאת מתמודדת, מבלי לדעת, עם תפיסת הזהות העצמית שלה לפני אותו אירוע מכונן של המפגש עם חילמי. "איפה הייתי אני?" ושאלת הקיום הפרטית והפוליטית שלה מזדחלת לתיאור הרומן בין השניים, בין השאר, משום שהוא נמסר בדיעבד, כניסיון של ליאת להבין את התקופה עם חילמי, האהוב הפלסטיני.

היא מפרקת את זהותה שוב ושוב ובכנות רבה, מבלי לעשות לעצמה "הנחות", היא מבתרת לא רק את נפשה האינדיבידואלית אלא גם את הדפוסים החברתיים והפוליטיים שמהם היא נוצרה ושעליהם גדלה, המשוליים במידה רבה לאותה תקופה בדיונית, בלתי מודעת ומסקרנת של טרום הלידה, של היות רעיון דבר מופשט שרק בהמשך מתגבש לדבר שקיים במציאות.

התנודות הללו מצד אחד של הגדר לשני, ברצון לפרק את הגדר לצד הצמיחה האורגנית שלה מתוקף ההקשרים הפוליטיים והפרטיים הבלתי ניתנים להתעלמות, הם הכוח הגדול של הרומן המוצלח של רביניאן. הם גם אלו שמונעים מהדמויות שלה להפוך לסמלים, לכלי קיבול עבור סיפור על הסכסוך, שכן בראש ובראשונה רביניאן מספרת סיפור על שני אנשים פרטיים, על זהותם, ועל המפגש הטעון והמסעיר שנתקם ביניהם.

יכולתה המוכחת להציג מלאות ריאליסטית לצד ניסוח תקיף, ברור ומשכנע של תנודות רגשיות ניכר ברומן, ומעניק ליצירה תנופה ספרותית שהופכת את הקריאה בספר למעניינת וגם למהנה. אין בה כבדות ראש או מהלכים

אמיר חורי,
שהם שיינר

שני שאולי, שהם שיינר,
אמיר חורי, מורן ארביב גנס,
אביגיל הררי

מורן ארביב גנס, שני שאולי,
שהם שיינר, אביגיל הררי,
מוראד חסן, טל וויס, אמיר חורי

לאחר שהשלטון חזר לליכוד, כשברקע לכך צמצום הולך וגדל של התמיכה הציבורית בהסכמי אוסלו ובנוסחה: "שטחים תמורת שלום" שליוותה את מדינת ישראל לאורך שנים. במקביל, האינתיפאדה גם הביאה לשינוי בתפיסת ממדי העוצמה של מדינת ישראל ויכולתה לשלוט באוכלוסייה עוינת. על רקע זה חל כרסום דרמטי בימין בסוגיית "זכותנו על הארץ", והלכה והתרחבה בקרב חוגי הימין מידת הנכונות לוותר על חבלי ארץ ביהודה ושומרון, שרק כמה שנים קודם לכן נחשבו ל"טאבו". ברמה האסטרטגית שימשה האינתיפאדה גם כפלטפורמה עליה צמח מאבק מסוג חדש, דה-לגיטימציה של מדינת ישראל. ההצלחה של כוחות הביטחון להדביר את תופעת הטרור, וההכרה ההולכת וגוברת בהנהגה הפלסטינית כי המאבק האלים אינו משרת את האינטרסים הלאומיים של הפלסטינים ואינו מקדם אותם בכיוון של מימוש הרעיון של שתי מדינות לשני עמים, הובילו את הפלסטינים למקד את מאבקם בישראל במישור המדיני-הסברתי. במישור זה, יש להודות, מצליחים הפלסטינים לנהל מערכה אנטי-ישראלית אפקטיבית המשלבת בתוכה ארגונים פלסטיניים, ארגוני שמאל וימין קיצוני מרחבי אירופה וחוגים אנטישמיים שניצלו את הבמה למימוש רעיונותיהם.

סיכומו של דבר, נראה שכיום קיימת הכרה רחבה בכך שפעילות ארגוני הטרור הינה בעלת השפעה אסטרטגית על מדינת ישראל במגוון רחב של תחומים, לא פחות מאשר מערכות נגד צבאות סדירים.

מלחמת האינתיפאדה הייתה יוצאת דופן מבין כל מערכות ישראל, בין השאר בכך שבמרבית שלביה לא הייתה הגדרה ברורה ומוסכמת מי בדיוק האויב שנגדו מדינת ישראל אמורה להילחם ומי נושא באחריות לפיגועים נגדה. הדילמה החלה ברמת ההנהגה, ובראש ובראשונה בשאלה איזה תפקיד מילא יושב ראש הרשות הפלסטינית ערפאת, שלכאורה אמור היה להיות בעל ברית קרוב של ישראל. אחדים מבין מקבלי ההחלטות במדינת ישראל חשדו בערפאת כמי שמשלח חלק ניכר מן המחבלים המתאבדים אל לב ערי ישראל, והתבססו בעמדתם זו על מידע מודיעיני הולך ומצטבר. לעומת זאת, אישים אחרים בהנהגת המדינה, וחוגים רחבים בציבור ראו בהסכמי אוסלו הוכחה לנכונותה הכנה של ערפאת לשים קץ לסכסוך ארוך השנים בין שתי תנועות לאומיות – התנועה הציונית והתנועה הפלסטינית. למרות המידע על מעורבותו בטרור היו כאלה שרצו להאמין כי מי שמדבר מעל כל במה ומול כל מיקרופון על שאיפתו לכונן עם מדינת ישראל והנהגתה "שלום של אמיצים", ומגנה את הפיגועים נגד ישראל והריגת חפים מפשע, כוונותיו אמיתיות. בסופו של דבר, התיק המודיעיני התופח אודות מעורבותו האישית של ערפאת בפעילות הטרור נגד ישראל, ואירועי הטרור המצטברים חיזקו באורח משמעותי את החשדות כי מנהיג הרשות הפלסטינית מוליך שולל את העולם כולו, כולל אישים בהנהגה הישראלית. בנסיבות

קריטריון להערכת חומרתה של מערכה היא במידה רבה בעלת אופי סובייקטיבי. למרות זאת, כאשר בוחנים את השיח הציבורי לגבי ההתמודדות הצבאית עם טרור המתאבדים בשנתיים הראשונות לאינתיפאדה, מגלים תופעה ייחודית שניתן לקרוא לה "דילמת המסוגלות". הדי ההתפוצצויות וזרם המתאבדים הבלתי פוסק גרמו לוויכוח פנים ישראלי, האם צה"ל מסוגל לנצח את טרור המתאבדים, ובאופן כולל יותר: האם צבא חזק מסוגל בכלל לנצח ארגון גרילה או טרור? חוגים רחבים בישראל סברו – וקרוב לוודאי עדיין סבורים – שהתשובה לשאלה זאת שלילית. כיצד ניתן להרתיע, שאלו רבים, מי שמוכן להקריב את חייו כדי לפגוע באזרחי ישראל? איזה עונש יכול להרתיע אותו? הרי הוא מוכן, אפילו משתוקק, להקריב את היקר מכל, את חייו, למען מימוש מטרותיו. איזה עונש יכול להרתיע אותו? תהיות חסרות מענה אלה הובילו לתחושה רחבה של חוסר אונים, במידה רבה יאוש, מן היכולת להתמודד מול תופעת הטרור שהפליאה את מכותיה כמעט מדי יום ביומו. בסופו של דבר צה"ל ניצח צבאית את טרור המתאבדים, אך הטרור ומעגלי התגובה לו, השפיעו, ועדיין משפיעים, על מדינת ישראל במיגוון תחומים ברמה האסטרטגית.

הממד האסטרטגי של איום הטרור

לאורך שנים רבות, ולמעשה מתום מלחמת העצמאות, נתקבעה בתפיסה הביטחונית בישראל הבחנה בין שתי קטגוריות של איומים על מדינת ישראל: איומים ברמה האסטרטגית ואיומים ברמת הביטחון השוטף. האיומים ברמה האסטרטגית שויכו תמיד למדינות ערב השכנות, ובעיקר למצרים. הנחת היסוד הייתה שצבאות מדינות ערב השכנות יכולות לאיים על עצם קיומה של מדינת ישראל על ידי כיבוש טריטוריאלי וחיסול היישוב היהודי בארץ. איומים ברמת הביטחון השוטף התייחסו בעיקר לפעילות של ארגוני טרור למיניהם. הנחת היסוד הייתה שפעילות ארגוני הטרור מהווה מטרד מציק למדינת ישראל, אך אין בה מאפיינים המצדיקים הגדרתה כ"איום אסטרטגי". בשנים האחרונות, ובעיקר במהלך האינתיפאדה השנייה, הבחנה זו הלכה והתעמעמה. הפעילות האינטנסיבית של ארגוני הטרור, ובעיקר טרור המתאבדים, שינו באורח מהותי את שגרת החיים של אזרחי המדינה. הם השפיעו באורח חמור על התפתחותה הכלכלית של מדינת ישראל ועל היקף העלייה והתיירות אליה, ומעל לכל – השפעתם על תודעת הציבור קיבלה אופי של איום אסטרטגי. בנוסף לכך, השפיע הטרור על מבנה המערכת הפוליטית בישראל. ניתן לקבוע כי כמעט בכל מערכות הבחירות שהיו בשני העשורים האחרונים שימשה סוגיית הטרור וההתמודדות איתה בהקשר הפוליטי והצבאי נושא בעדיפות עליונה במאבק על קולו של הבוחר.

האינתיפאדה השנייה החלה כאשר מפלגת העבודה בראשות אהוד ברק הנהיגה את המדינה וכאשר תהליך השלום נראה מבטיח, ואיתו תמיכת הציבור בצעדי פשרה. היא הסתיימה

מאפייניה הייחודיים

של

האינתיפאדה השנייה

פורסם בצבא ואסטרטגיה | כרך 3 | גיליון 1 | מאי 2011
מאת פרופ' זכי שלום, חוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי,
חוקר במכון למורשת בן גוריון ומרצה באוניברסיטת בן גוריון שבנגב.
וד"ר יועז הנרל חוקר במרכז בגין סאדאת למחקרים אסטרטגיים,
אוניברסיטת בר אילן.

(קטע ממאמר המתבסס על מחקר מקיף של המחברים שיצא לאור בספר
תנו לצה"ל לנצח: הסיסמה שהגשימה את עצמה, הוצאת ידיעות ספרים,
2010)

לאורך שנים ליוותה את האינתיפאדה תחושה קשה בציבור הישראלי, לפיה אין למערכות הביטחון מענה של ממש שיביא להפסקתה, או לפחות לצמצומה באורח דרסטי. זכר אותם ימים קשים לא נמוג מן הזיכרון הקולקטיבי של החברה הישראלית. הוא נמצא בתוכה ומשפיע באורח בולט על עיצוב עמדותיה בסוגיות המדיניות והביטחוניות העומדות על הפרק מאז ועד ימינו אלה.

להוותה, מדינת ישראל ידעה מאז הקמתה תקופות קשות של מלחמות רוויות שכול ונפגעים בגוף ובנפש. קשה למצוא סולם קריטריונים מוסכם המאפשר לדרג את מידת חומרתן של המערכות שבהן עמדה מדינת ישראל. כל קביעה של

יותר מעשור שנים חלף מאז החלה האינתיפאדה השנייה בשנת 2000. זאת תקופה שבה מצאו עצמן מדינת ישראל והחברה הישראלית תחת אחד המבחנים החמורים שעמדו בפניהן אי פעם. זאת כתוצאה מסדרה ארוכה, ממושכת ואינטנסיבית של פיגועים שביצעו ארגוני הטרור בתוככי מדינת ישראל, נגד אזרחיה וחייליה. קשים מכל היו פיגועי המתאבדים, שהתבצעו בדרך כלל במרכזים עירוניים וגרמו למספר גדול של נפגעים ופצועים, רובם אזרחים. תופעת הטרור הייתה לגורם דומיננטי בעיצוב סדר היום הלאומי של מדינת ישראל ואזרחיה, ושינתה באורח ניכר את שגרת חייהם של אזרחי המדינה. היא השפיעה גם על המערכת הפוליטית ופגעה לא מעט בחוסן הכלכלי של המדינה.

אביגיל הררי
אמיר חורי

עולם פוליטי-תיאורטי שרווחה בישראל, לפיה אי אפשר לנצח טרור או גרילה. כתוצאה מכך, הם גם הביאו לערעור על עצם צדקת המאבק של מדינת ישראל נגד ארגוני הטרור, או בלשון אחרת – לאובדן האמונה בצדקת הדרך. התלכיד של מרכיבים אלה מציב את האינתיפאדה השנייה כאחת המערכות הקשות ביותר אתן התמודדה מדינת ישראל, הן במישור הצבאי והן במישור האזרחי. בסופו של דבר, למרות הספקות והפקפוקים טרור המתאבדים הוכרע באופן צבאי, ו"צה"ל ניצח".

למאמר המלא –

<https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2017/02/FILE1305800933.pdf>

הסכסוך הפלסטיני, שבעצם הוא היום לב העימות הצבאי-טרוריסטי שאיתו אנחנו מתמודדים, סוחט מאיתנו לאורך השנים האחרונות את כל האנרגיות, לא רק את המשאבים הכספיים, ממש את כל האנרגיות... נדמה לי שרוב תושבי מדינת ישראל מבינים היום אולי יותר טוב מה שהבינו לפני יותר משנתיים, ואני אמרתי את זה כבר לפני הרבה מאוד שנים: אין פתרון צבאי לסכסוך שלנו עם הפלסטינים. חשוב שנבין זאת. סיסמאות של תנו לצה"ל לנצח, שהן פוליטיות בעיקרן, אבל יש להן כוונות כביכול איזו שהיא משמעות מקצועית עניינית, הן סיסמאות שווא. אין פתרון צבאי, כמו שגם הטרור לא יצליח לכופף למדינת ישראל את היד ולא יצליח לכפות על מדינת ישראל ותושביה הסדרים, הסכמים או פתרונות הפוגעים בביטחונה ובאינטרסים החיוניים של מדינת ישראל. לצבא ולכוח הצבאי יש משמעות גדולה מאוד, חשיבות גדולה מאוד גם במאבק הזה כנגד הטרור הפלסטיני, וכמובן בנושאים רבים אחרים הקשורים בביטחונה של מדינת ישראל. אבל חשוב שנבין שאין פתרון צבאי, אין פתרון כוחני בלבד.

מעל כל הספקות והפקפוקים בשאלת הדרך להתגבר על הטרור ריחפה עננה כבדה המלווה את החברה הישראלית מזה שנים ארוכות: סוגיית "צדקת הדרך". רבים שאלו את עצמם האם, כבנים לעם שנלחם על חירותו ועצמאותו אלפי שנים, אנו מנהלים מלחמה מוסרית נגד הפלסטינים? האם הוגן מצדנו לשלול מהם את זכות ההגדרה העצמית? אחרים הזכירו כי חלק ניכר מהפלסטינים חיים מזה עשרות שנים כפליטים, לאחר שגורשו מאדמתם במהלך מלחמת העצמאות. טענתם של אלה הייתה שאנו, כבני עם שחי בגלות במעמד של פליטים, שלעתים קרובות היו נרדפים, איננו יכולים להרשות לעצמנו להתעלם ממצוקת הפליטים הפלסטינים.

טענות ושאלות אלו יצרו בקיעים קשים בחברה הישראלית שביב צדקת המאבק נגד ארגוני הטרור.

ככל לחימה מול ארגון גרילה או טרור, נפתחה האינתיפאדה השנייה עם חוסר ודאות, ללא קו מפריד בין חזית לעורף. בניגוד למלחמות קטנות ברחבי העולם, מדינת ישראל נחשפה במהלך האינתיפאדה ל"מבול" של מתאבדים ולבעיית הגדרה קשה של האויב. נתוני פתיחה אלה התוספו להשקפת

שני שאולי, שהם שיינר, טל וייס, אביגיל הררי, אמיר חורי

יתחזקו עוד יותר הכוחות הקיצוניים במחנה הפלסטיני? ישראל לא עמדה מעולם מול שאלות נוקבות כאלו לגבי מנהיג עמו היא היתה צריכה להתמודד, ובמצב של חוסר ודאות לאורך תקופת זמן כה ארוכה. גם כאשר הצטברו ידיעות חד-משמעיות על מעורבותו האישית של ערפאת בפעילות הטרור, היו רבים שסירבו לקבל זאת כעובדה שאין עליה עוררין. רבים בישראל שללו גם אז פגיעה בהנהגת הרשות הפלסטינית ובעומד בראשה בגין הפיגועים שבוצעו נגד מדינת ישראל, אזרחיה וחייליה, וזאת בעיקר על רקע ספקות בקשר למידע על מעורבותו האישית של ערפאת בפעילות הטרור ומתוך הנחה שבכל מקרה הוא "הרע במיעוטו".

אלה מצאה עצמה ההנהגה הישראלית בין הפטיש לסדן – בין הרצון לשמר את "הידיד החדש" ובין הנתונים שהצביעו על כך שמדובר בעצם באויב. גם בתוך הציבור בישראל החלו לדון בכוונותיו האמיתיות של ערפאת: האם אין הוא חושש לסכן את כל הישגיו בהעלמת עין מהטרור או אף במעורבות פעילה בו? האם הוא מוכן לסכן את דעת הקהל האוהדת אותו ואת מאבקיו בעולם כולו ובקרב חלקים נרחבים בחברה הישראלית? אולי, סברו רבים, גם הוא, כמו ממשלת ישראל המתונה, נחון במאבק קשה נגד חוגים קיצוניים השואפים למנוע ממנו ללכת לקראת שלום אמת עם ישראל? האם יש לפעול נגדו בחגובה על הפיגועים והאם נרצה להחליש אותו? ומה יקרה אם כתוצאה מכך

גדר חיה

זוגיות של
יהודיות
ופלסטינים
בישראל

פרופסור ליאורה שיאון,
אוניברסיטת קופנהגן
והפורום לחשיבה אזורית,
ישראל

"זוגיות מעורבת", כמו הזוגיות בין חילמי וליאת, בין פלסטיני מהשטחים ליהודיה, נדירה מאוד בישראל. אמנם, אין למדינה נתונים מדויקים על מספר הזוגות המעורבים, אך ההערכה היא שמספרם נמוך מאוד, שכן רוב החברה הישראלית, גם היהודית וגם הפלסטינית, מתנגדת לזוגיות אקסוגמית (כלומר זוגיות עם מי שאינו משתייך לאותה קבוצה). כך, סקר שנערך בשנת 2016 על ידי מכון PEW הראה ש-97% מהיהודים הישראלים מתנגדים לנישואים עם מוסלמים, ו"רק" 89% אחוזים מתנגדים לנישואים עם נוצרים. יהודים רבים רואים בנישואים פלסטיני בגידה, מילה שבעברית יש לה קונוטציות מיניות ולאומיות כאחד. גם הנישואים בין יהודים ישראלים לפלסטינים אזרחי המדינה עדיין נדירים למדי. סרגיו דלה פרגולה, דמוגרף המתמחה בקהילות היהודיות בעולם, מעריך כי שיעור הזוגות בישראל שבהם אחד מבני הזוג אינו יהודי אינו עולה על 6%, מכאן, ששיעור הזוגות שבהם אחד מבני הזוג פלסטיני ישראלי נמוך משמעותית.

לפי הפילוסוף הצרפתי מישל פוקו, שליטה במיניות היא כלי אסטרטגי שדרכו המדינה ממשטרת את הפרט ושולטת באוכלוסייה. גבולות אתניים, פוליטיים ולאומיים הם גם גבולות מיניים. כלומר, התאהבות, רומנטיקה ומיניות, הנחשבות לכאורה ענייניו של הפרט, נתונות למעשה לפיקוח ולמשטור מצד המדינה. וכך, החשש מזוגיות מעורבת אינו ייחודי לישראל אלא נפוץ בכל חברה שיש בה סכסוך אתני, דתי או לאומי. דוגמאות לא חסרות: לאחר תבוסת גרמניה במלחמת העולם השנייה גולחו ראשיהן של נשים צרפתיות שניהלו קשרים רומנטיים עם חיילים גרמנים, והן הוצעו בכוחנות דקות במרכז העיר. משטר האפרטהייד בדרום אפריקה אסר על זוגיות ועל נישואים בין שחורים ללבנים. בארצות הברית, נישואים כאלה נעשו חוקיים רק ב-1967 (ושיעורם עדיין נמוך למדי, כ-15%), בצפון אירלנד - שבה נישואים מעורבים בין קתולים לפרוטסטנטים עדיין נדירים יחסית - נישואים מעורבים יכלו בעבר להוביל אף לרצח. בתקופת ה-Troubles (המהומות בצפון אירלנד), הופשטו נערות קתוליות שנחשדו בקיום יחסים רומנטיים עם חיילים בריטים פרוטסטנטים, כוסו בזפת ובנוצות והוצעו במרכז העיר.

אם אכן לנרטיב שמקודם בתקשורת, בכנסת ובארגוני ימין לפיו מספר גדול של נשים יהודיות נישאות לפלסטינים בישראל אין למעשה שום אחיזה במציאות, מדוע בשנים האחרונות עולה הנושא לסדר היום הציבורי? מדוע "גדר חיה" של דורית רביניאן נפסל על ידי משרד החינוך מלימוד בבתי ספר תיכון בטענה שיש צורך לשמור על "הזהות והמורשת של תלמידי כל המגזרים", כי "יחסים

שהם שוינר,
אביגיל הררי

אביגיל הררי, אמיר חורי, מוראד חסן

לעלייה במספר הזוגות המעורבים שבהם האישה היא ממוצא אשכנזי ובת למעמד הבינוני. במלים אחרות, אין עלייה במספר הזוגות המעורבים אלא באפיון שלהם, וכתוצאה מכך בבולטות שלהם. לא עוד (רק) זוגיות בין מלצרית יהודיה ושוטף כלים פלסטיני אלא (גם) שחקנים, רופאים ומהנדסים שנפגשו באוניברסיטה או במקום העבודה, ובחרו להקים יחד משפחה. אולם, כפי ששייכות ללאום הישראלי אינה שווה לכאל האזרחים, ויש אזרחים הנחשבים שווים יותר ואזרחים הנחשבים פחות על פי השתייכותם האתנית והדתית; כך יחסה של המדינה לנשים הנישאות לגברים פלסטינים אינו שווה ותלוי במוצאן האתני ובמעמד החברתי-כלכלי שלהן. במילים אחרות, אין דינה של אישה אשכנזייה בת המעמד הבינוני הנישאת לפלסטיני, כדינה של אישה מזרחית או אישה שעלתה מברית המועצות לשעבר הנוהגות אותו הדבר.

המדינה והחברה היהודית בישראל יודעות להתמודד עם נשים מזרחיות ועם עולות חדשות הנישאות לפלסטינים – הן מתייגות אותן כחלשות, נזקקות, תמימות ואבודות. מוסדות המדינה, עוד מתקופת המנדט ו"המדינה שבדרך", הצליחו לפתח דרכי התמודדות עם נשים שחיו בשולי החברה וקיימו קשרים רומנטיים עם ערבים. ארגונים כמו יד לאחים ולהב"ה מציגים את הנשים האלה כ"נערות" אבודות, "בנות" חלשות שנישבו על ידי ערבים פתיינים. לעומת זאת, אשכנזיות בנות המעמד הבינוני הבוחרות בזוגיות עם פלסטינים הן איום שאין למדינת ישראל דרך יעילה להתמודד איתו. להן אי אפשר לקרוא "נערות פתיות". בנוסף, נשים אלו אינן מתאסלמות אלא מקימות משפחה מעורבת בתוך החברה הישראלית, ובכך מגדירות מחדש את גבולות הישראליות. למשל, שחקנית ישראלית הצהירה בריאיון שהמשפחה המעורבת שלה אינה חוגגת את יום העצמאות, ובמאית סיפרה שמשפחתה המעורבת חוגגת גם את חג המולד. כך גם כשחילמי וליאת מפנטזים על חיים ביחד הם מנסים להגדיר מחדש את התא המשפחתי המעורב.

ליאת:

והילדים שלנו ידברו עברית או ערבית?

חילמי:

גם וגם, ואנגלית בבית ספר.

ליאת:

ומה עם חגים?

חילמי:

נחוג מה שבא לנו! מצידי, נמציא חגים חדשים!

כך, בעוד שנשים מזרחיות ועולות חדשות הנישאות לגברים פלסטינים נשארות בדרך כלל בשולי החברה הישראלית-יהודית, או נוטשות אותה בעקבות התאסלמות ולא מאיימות עליה מבפנים, בנות המעמד הבינוני, כמו ליאת, נשארות בלב מוקדי הכוח של החברה הישראלית ואף מגדירות אותה מחדש. לכן האפשרות, אפילו דמיונית, של מערכת יחסים אוהבת בין אישה יהודיה לגבר פלסטיני מאיימת על החברה הישראלית.

גם בישראל, זוגות מעורבים מצויים בשוליה של התנועה הציונית כמעט מראשיתה, וכך גם החשש מהם והניסיון להגבילם, בעיקר כשמדובר בנשים יהודיות ובגברים פלסטינים. מהבולטים שבהם היו ארנה מר, ביתו של איש העלייה השלישית וחוקר המלריה פרופסור גדעון מר, שנישאה לסליבא ח'מיס, וכן אחייניתו של ש"י עגנון, אסתר וינר, שנישאה לבן משפחת נאששיבי. אך לצד זוגות בולטים אלה היו זוגות נוספים, בדרך כלל סמויים מהעין, בהם האישה התאסלמה ונטמעה במשפחתו ובכפרו של בן זוגה.

מדינת ישראל מנסה לפקח ולמסטר זוגיות מעורבת בדרכים ישירות ועקיפות. כתוצאה ממורשת עות'מנית, בישראל, בניגוד לדמוקרטיה מערבית ובדומה למדינות נוספות במזרח התיכון, אין אפשרות חוקית להתחתן עם בן או בת דת אחרת. זוגות מעורבים הרוצים להתחתן בכל זאת נאלצים לנסוע למדינה אחרת, כגון קפריסין, ולערך שם טקס נישואים אזרחי. דרך ישירה נוספת היא המימון שמעניקה הממשלה לעמותות שמטרתן למנוע נישואים כאלה, כגון עמותת "חמלה", המסייעת לכאורה לנשים ולנערות במצוקה, אך למעשה פועלת ל"שיקום" נשים שקיימו קשרים רומנטיים עם פלסטינים. אחד ממורשי החתימה של עמותה זו הוא בנצי גופשטיין, מנכ"ל ארגון להב"ה (למניעת ההתבוללות בארץ הקודש). מדינת ישראל לוקחת על עצמה גם את האחריות לטיפול בזוגות מעורבים בעולם. בשנת 2009 משרד ראש הממשלה והסוכנות היהודית יזמו קמפיין למלחמה בהתבוללות, המתייחס ליהודים שנישאו לגויים כאבודים. מטרת הקמפיין הייתה לגרום לאזרחי ישראל היהודים למסור לסוכנות פרטים על קרובים ומכרים בחו"ל בניסיון להביאם ארצה ו"להצילם" מהתבוללות על ידי שידוכם ליהודים. השר בנט טען כי ההתבוללות היא "אסון בסדר גודל של גלות עשרת השבטים, חורבן הבית והשואה".

בנוסף לדרכים הישירות שמטרתן למנוע התבוללות, קיימות גם דרכים עקיפות. כך למשל, ההפרדה הקיימת בישראל בפועל בין ערבים ליהודים בבתי ספר ובשכונות מגורים, מסייעת לצמצם את מקומות המפגש בין יהודים לפלסטינים. אמנם החוק אוסר על הפליה במוצרים, שירותים בכניסה למקומות בילוי ומקומות ציבוריים, אך בפועל ההפליה מתקיימת בבריכות ציבוריות ומכוני כושר האוסרים כניסה של פלסטינים אזרחי ישראל. מקומות ציבוריים אחרים, כגון הסופרלנד שמקצים ימים שונים לילדים יהודים ופלסטינים. בתי חולים מפרידים בין יהודים לפלסטינים. ההפרדה מתקיימת גם בבתי מלון בישראל.

כך, שזוגיות מעורבת היא תופעה שולית המוקעת על ידי מוסדות המדינה. מה שהשתנה לטענתי בעשורים האחרונים בישראל אינו בהיקפה של התופעה, אלא בהרכבם החברתי-כלכלי של הזוגות. בעבר, הנישואים המעורבים בישראל היו תופעה חברתית שולית שאפיינה בעיקר נשים מזרחיות, ומאז שנות התשעים גם עולות חדשות מברית המועצות לשעבר, כלומר נשים מהפריפריה החברתית והכלכלית של ישראל. אולם התפתחותו של מעמד בינוני פלסטיני בישראל, והשתלבותו בשוק העבודה, גורמות בין השאר

דיון

בנושא הספר "גדר חיה"

ישיבת ועדת החינוך - אתר הכנסת
6 בינואר 2016, כ"ה בטבת תשע"ו

עלה חשש שתהיה פגיעה מסוימת בחלק מהתלמידים". לשאלת חברי הכנסת אילו פגיעות יתכנו, ענתה פניג: "פגיעה רגשית, ליבוי שנאה, קושי להתמודד עם הכתוב. לא כל התלמידים במערכת הם שווים והראיה המקצועית שלנו צריכה לקחת את כל האוכלוסיות שקיימות בחינוך הממלכתי". עוד אמרה כי "יש יצירות נוספות שעוסקות במערכות יחסים בין יהודים לערבים והן לא הוצאו מתוכנית הלימודים". במענה לשאלת יו"ר הוועדה ח"כ יעקב מרגי "האם רוח המפקד השפיעה על ההחלטה" ענתה פניג: "השר לא היה מעורב בקבלת ההחלטה. ההחלטה היא לא החלטה פרטית שלי, התייעצנו עם גורמים רבים". אלירז קראוס, מנהלת אגף חברה ורוח במשרד החינוך הוסיפה כי לא היתה התערבות של השר. "אנחנו שקלנו את השיקול שלנו. ההחלטה התקבלה לאחר תהליך ארוך". מיד אחרי דברי הבכירות ממשרד החינוך, הקריא יובל שמעוני, עורך הספר "גדר חיה" את התייחסותו. הוא הבהיר כי הטקסט הוא עומד לקרוא נכתב על דעת המחברת דורית רביניאן אך אלה דבריו בלבד ואין לייחסו להוצאת הספרים: "סיפור האהבה של הערבי והיהודי נגמר ברע. הערבי מת ולא סתם מת, הוא טובע בים. עוד לפני כן ניתק הקשר בין השניים, כי הגיבורה מבינה שאין לו תוחלת במדינה שאנחנו חיים בה". עוד התייחס לאמירות שמשוות בין החמאס לחיילי צה"ל ואמר שציטוטים אלה הוצאו מהקשרם כי גם הדמות בספר מתקוממת נגד ההשוואות הללו. הוא הוסיף: "הסכנה הגדולה בעיניכם היא הצגת דמות עגולה של ערבי, לא רב מחבלים, אלא רב שאיפות וחולשות, בן אדם בקיצור, בן אנוש. לא ישמעאלי, לא עמלקי, גם לא רסיס בישבן. נכון, זה עלול לבלבל בני נוער, במיוחד כשאנחנו צחים כשלא הם שחורים משחור. נקרא אם כך רק את התנ"ך? כותבי התנ"ך לא טרחו לטהר את גיבוריו. כמה מאות שנים

יו"ר ועדת החינוך, ח"כ יעקב מרגי בדיון בוועדת החינוך בנושא פסילת הספר גדר חיה: "לא נתנצל על המאבק בהתבוללות, זה איום אסטרטגי". דליה פניג, מ"מ יו"ר המזכירות הפדגוגית: "השר לא היה מעורב בקבלת ההחלטה. הספר גדר חיה יוכל להילמד במסגרת שליש מתוכנית הלימוד שהוא פתוח לחלוטין". ח"כים מהאופוזיציה: יש פה אווירת אימה והיא מחלחלת אליכם ומחלחלת הלאה לכל צוותי החינוך ולמנהלים. דליה פניג, מ"מ יו"ר המזכירות הפדגוגית הגיעה הבוקר לוועדת החינוך של הכנסת להסביר את החלטת משרד החינוך לפסול את הספר מתוכנית הלימודים בספרות. יו"ר הוועדה ח"כ יעקב מרגי (ש"ס) אמר בפתח דבריו כי הביא את הנושא לשולחן הוועדה כדי להבין כיצד מתקבלות החלטות במשרד החינוך בכל הנוגע לרשימת הקריאה, ומה היו השיקולים לפסילת הספר. עוד הדגיש כי אינו מתנצל על הרצון לשמור על העם היהודי מפני התבוללות. לדבריו מדובר באיום אסטרטגי, אך לתחושתו הנימוקים שניתנו לפסילת הספר מחטיאים את המטרה. דליה פניג הציגה את הדברים בפני חברי הכנסת והאורחים בוועדה: "הספר לא נפסל ללימוד - גם בלימודי החובה של שתי נקודות וגם בהרחבה, שליש מהחומר הנלמד פתוח לחלוטין. עד לפני שנה, 100% מהתוכנית היו יצירות מוגדרות שנכנסו לתוך הרשימה. לראשונה, בשל חופש היצירה, שליש מהתוכנית פתוח לחלוטין לשיקול דעתו של התלמיד בדיאלוג עם המורה". לדבריה, מדובר במגזר הממלכתי בלבד והמגזר הערבי (ממלכתי). עם זאת, אמרה שההחלטות אם להכניס את היצירה לתוך ה-70% שהוא חובה, היתה גדולה מאוד, וההחלטה התקבלה לאחר התייעצות עם אנשים לכאן ולכאן. "החלטנו בגלל שמדובר בעיתוי רגיש ובגלל שמדובר ביצירה מאוד עכשווית, שזה אינו מתאים ללימודים בחלק החובה. משיחות עם המורים

לפני הספירה, הדעות היו נאורות משהיום. ספרות לא נועדה להנעים וגם לא למצוא לכל דבר פשר. הדמויות לא מובטח להן טוב - לא בעולם הזה ולא בעולם הבא... פעלו כדי לפסול את תורת המלך או ברוך הגבר. מה יותר קשה בעיניכם - תינוק היפוטתי של יהודייה וערבי או תינוק שרוף?". חברי הכנסת התייחסו בתורם לדברים שנאמרו. ח"כ יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת) אמר: "התחושה היא שהצנזור חזר לפעול והצנזור הזה הוא צנזור פוליטי. כשאני שומע את עורך הספר עם דבריו המרגשים ונזכר באמירות של סמוטריץ ממפלגתו של שר החינוך, שאין עם פלסטיני, אז אני מבין שאי אפשר ללמד על סיפור אהבה עם בחור פלסטיני, הרי אין דבר כזה, ולכן לא צריך לאשר ללימודים ספרים כאלה". ח"כ תמר זנדברג (מרצ) הזכירה כי מדובר בספר, ברומו וכי בנערוהה קראה את הספר "החטא ועונשו" ולא "יצאה לרצוח קשישות". "כל הדבר הזה מצטרף לכל מה שנעשה בזמן האחרון - אנחנו לא יכולים לראות הצגות ולא סרטים בסינמטק. הגענו למצב שהמחשבה שלנו ומרחב החיים שלנו כל-כך מצומצם, צר ומוכתב. הספר עוסק במורכבות ובקושי שבגיניו אתם רוצים לפסול אותו. זה לא רק דיון תרבותי, יש לנו כאן מסר מצנן ומאיים לכל התלמידים ולכל החברה - אל תעסקו בכל מה שקשה". ח"כ מירב בן ארי (כולנו) אמרה כי היא נגד ההחלטה של משרד החינוך, אבל אין לה שום דבר שקשור לקונספירציה ולסתירת פיות מתוכננת מטעם השלטון. "העיסוק התקשורתי בפרשה הזאת יצא מפרופורציה. ישראל היא דמוקרטיה יציבה ומותר להתווכח גם על רשימת הקריאה. מישהו מאמין שבאמת בנות ישראל ינהרו לכפרים הערביים בעקבות קריאת הספר? אין כאן ביקורת אמיתית אלא ניסיון להפוך כל החלטת ממשלה לבלתי לגיטימית". ח"כ יואל חסון (המחנה הציוני) הוציא מתיקו כ-20 ספרי קריאה שקריאתם עלולה להוות בעיה לדעתו של שר החינוך. הוא אמר שהשר יוכל עכשיו לחפש את המוקשים שישרתו אותו, כי כל הספרים הם בבחינת פצצה מתקתקת והשר יכול להמשיך לעשות הפרד ומשול ולהרוויח עוד מנדט או שניים". ח"כ מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת) ציין כי זכות הערבים במדינת ישראל לחשוש מהמסר שעובר מההחלטה, אבל לדבריו "השר יכול להיות שמח כי בסוף הערבי מת". ח"כ מיכל רוזין (מרצ) הדגישה כי בעיניה זה לא רלוונטי אם השר היה מעורב או לא, "אבל העובדה שהגיע לערוץ 2 כדי להצדיק את ההחלטה והפך אותה לפוליטית בסופו של דבר היא רלוונטית מאוד. יש פה אווירת אימה והיא מחלחלת אליכם ומחלחלת הלאה לכל צוותי החינוך ולמנהלים ורואים את זה במערכת החינוך". ח"כ דב חנין (הרשימה המשותפת) הביע דאגה מהדיון וחרדה למתרחש במערכת החינוך: "בדיקטטורות הכי איומות לא נתנו הוראות והיתה רוח המפקד שנשבה. שמעתי את שר החינוך בטלוויזיה והזדעזעתי. זו היתה הופעה מבישה כי הוא לא קרא את הספר. סכנת התבוללות

זוהי הבעיה שלנו? הבעיה העיקרית היא גזענות, שנאת האחר ושנאת הערבים. למי שמודאג מסכנת התבוללות שישווה לתנ"ך שיש לו השפעה גדולה יותר. זה ביזיון שהמפלגה הזאת נקראת הבית היהודי - אין לה שום קשר עם המסורת היהודית והתנ"ך שאני מכיר. יצא ממפלגת השר חבר כנסת שאמר שריפת הבית בדומא אינה אירוע טרור - הנה הסכנה למערכת החינוך". ח"כ קארין אלהרר (יש עתיד) התייחסה להופעת שר החינוך בתקשורת ואמרה "אני חייבת לומר שהמסר ששר החינוך מעביר לתלמידים ולתלמידות הוא מאוד בעייתי. השר הקריא ציטוטים שהוצאו מהקשרם ואין בינם למהותו של הספר דבר וחצי דבר. מה יגידו תלמידים ותלמידות כששר החינוך לוקח משפט וגוזר על טיבו של הספר? זה ממש מעודד קריאת תקצירים", אמרה בציניות. ח"כ איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני) אמרה כי אינה בטוחה ששר החינוך היה מעורב בהחלטה, אך, לדבריה, הוא לקח את ההחלטה באהבה, ערסל אותה כמו תינוק ובחוסר יכולת מינימלי לסמוך על תלמידי ישראל. ח"כ פרופ' יוסי יונה (המחנה הציוני) הודה כי לא קרא את הספר והוסיף כי "אפשר להגיד שחשכה הולכת ויורדת על ארצנו מבחינת סגירת החשיבה, סגירת הדיאלוג בתוספת של יסודות של פראנויה. אני מביע חשש שזהו צעד במדרון חלקלק". הוא נתן דוגמאות ליצירות ספרותיות שהוחרמו, ביניהן של הסופר והמחזאי המצרי עלי סאלם שהוחרם במצרים בעקבות ביקורו בישראל וכתיבתו החיובית על הישראלים. לאחר שנשמעו הדברים אמרה פניג כי הביקורת חשובה מאוד וכי קיבלה לאחר ההחלטה הרבה ביקורות ו"חלקן אפילו איומות ביותר כמו את מסוכנת, את חשוכה, צריך לשטוף אותך". היא חזרה ואמרה שהספר יכול להילמד במסגרת ה-30% ולכן ההסתכלות על החלטת המזכירות הפדגוגית אינה נכונה ומוטעה. "הרעיון היה שמורה לא יחייב כיתה שלמה ללמוד את הספר, אבל הוא יכול להמליץ לתלמידיו לקרוא אותו". בסיכום הדיון הקריא יו"ר הוועדה את המסקנות: "הוועדה שמעה על ההחלטות המקצועיות של משרד החינוך ונוטה להאמין שהם נהנים מעצמאות פדגוגית. הוועדה מבקשת שהדיונים השיקוליים והנימוקים של המזכירות הפדגוגית וועדת המקצוע יהיו שקופים יותר כדי לחזק את האמון במערכת החינוך ושהוועדה שמחה לשמוע שגם במגזר הערבי יוכלו לבחור יצירות ללימוד במסגרת ה-30% הפתוחים". חברת הכנסת תמר זנדברג טענה כי הסיכום אינו מקובל עליה.

חסן חוראני

אמן פלסטיני

שמו של האמן הפלסטיני חסן חוראני, אינו מוזכר בעלילת הספר גדר חיה, וגם לא במבוא ובאחרית-הדבר שלו, אך יש יסוד להנחה שעלילת הרומן מבוססת על שנות חייו האחרונות. בראשית כתיבתו של גדר חיה כתבה רביניאן על אדם שהכירה בניו-יורק ב-2002: "הוא היה אמן פלסטיני שחי כמה שנים בברוקלין והכרנו דרך חבר משותף". חסן חוראני נולד בשנת 1974 בחברון. בשנת 1992 סיים את לימודיו בבית הספר העל יסודי והמשיך ללמוד באקדמיה לאמנויות בבגדאד. צוות טלוויזיה עירקי צילם את פרויקט הגמר שלו, מה נשאר, כסרט תיעודי בן 35 דקות. בשובו לרמאללה בשנת 1997 לימד אמנות ועבד במרכז אמנות במזרח ירושלים. השתתף בתערוכות של אמנים צעירים פלסטינים במצרים, ירדן, קטאר, איחוד האמירויות ודרום קוריהא. עבודותיו זכו במקום הראשון והשני בפסטיבלי האמנות ברמאללה בשנת 1993 ובירושלים בשנת 2000. בשנת 2001 הגיע לניו-יורק שם היה לו מופע של איש אחד בשם יום אחד, לילה אחד בבניין האו"ם. ב-6 באוגוסט 2003 טבע בסמוך לנמל יפו.

פיגועי 11 בספטמבר

פיגועי התאבדות בארה"ב

(הידועים גם בשם 9/11, "Nine Eleven" ובשם אסון התאומים). סדרה של פיגועי התאבדות שהתרחשו בארצות הברית, הנחשבים עד היום לפיגועי הטרור הגדולים והקטלניים ביותר בהיסטוריה של ארצות הברית מאז היווסדה. בבוקר יום שלישי, 11 בספטמבר 2001, תשעה-עשר טרוריסטים שהשתייכו לארגון הטרור האסלאמיסטי אל-קאעידה חטפו ארבעה מטוסי נוסעים. בכוונה תחילה הטיסו החוטפים שניים מהמטוסים, טיסה 175 של יונייטד איירליינס וטיסה 11 של אמריקן איירליינס, וריסקו אותם לתוך מגדלי התאומים שבמרכז הסחר העולמי שבעיר ניו-יורק. שני המגדלים קרסו בתוך שעתים. בנוסף, ריסקו החוטפים את טיסה 77 של אמריקן איירליינס אל תוך בניין הפנטגון בארלינגטון, ווירג'יניה. כוונת הטרוריסטים הייתה לרסק את המטוס הרביעי, טיסה 93 של יונייטד איירליינס, אל תוך הבית הלבן או בניין הקפיטול בוושינגטון, אך המטוס התרסק לבסוף בשדה פתוח ליד שנקסוויל, פנסילבניה, לאחר מאבק בין נוסעי המטוס לחוטפים. 2,977 אזרחים, נוסעים וצוות של ארבעת המטוסים, נספו בהתקפות אלו. הריסת מגדלי התאומים הובילה לפגיעה עמוקה בכלכלת מנהטן, בד-בבד עם השפעה משמעותית על השווקים העולמיים. ניקוי אזור מרכז הסחר העולמי מההרס הרב הושלם רק במאי 2002. הפנטגון שופץ בתוך כשנה. באתרי הפיגועים בניו-יורק, בפנטגון ובפנסילבניה הוקמו אתרי זיכרון. בגראונד זירו, המקום בו עמדו מגדלי התאומים, הוקם מרכז הסחר העולמי החדש, מגדל החירות, שגובהו 1,776 רגל (541 מטר), כשנת הכרזת העצמאות של ארצות הברית. (מתוך ויקיפדיה)

מילון

מושגים

חברון

עיר הולדתו של חילמי

(אֶלְחִילִיל) היא עיר פלסטינית-ישראלית במרכז הר חברון שבהרי יהודה, כ-35 ק"מ דרומית לירושלים. העיר שוכנת בגובה של כ-930 מטר מעל פני הים. חברון היא אחת הערים העתיקות במזרח התיכון, ומהערים העתיקות בעולם המאוכלסות באופן כמעט רצוף מאז העת העתיקה. היא העיר הגדולה ביותר בשטחי הרשות הפלסטינית. לפי נתוני הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה משנת 2016, מתגוררים בה כ-215 אלף פלסטינים. בישוב היהודי בחברון גרים כאלף יהודים.

על פי המסורת היהודית, במערת המכפלה שבעיר נקברו אבות האומה ואמותיה, ועל כן היא מכונה "עיר האבות". גם האסלאם, אשר מחשיב את אברהם, יצחק ויעקב לנביאים, מייחס חשיבות לציון מיקום קבריהם. בערבית נקראת העיר "אל-ח'יליל", על-פי כינויו של אברהם במסורת המוסלמית – "ח'יליל אללה" ("ידיד האל"). מערת המכפלה מכונה "אל-חרם אל-איבראהימי" ("מסגד אברהם"), ובה שוכן אתר תפילה למוסלמים.

בתקופת המקרא הייתה חברון לאחת הערים הגדולות בארץ ישראל, ואף לבירתו של דוד המלך בשנותיו הראשונות כמלך. חברון היא אחת מארבע ערי הקודש (יחד עם ירושלים, צפת וטבריה), שבהן התרכזו מרבית בני היישוב הישן. כיום מחולקת העיר בהתאם להסכמי אוסלו והסכם חברון לאזור באחריות הרשות הפלסטינית (H1) ולאזור באחריות מדינת ישראל (H2). ביולי 2017 החליט ארגון אונסק"ו להכיר בעיר העתיקה של חברון כאתר מורשת עולמית. (מתוך ויקיפדיה)

שני שאולי, שהם שיינר, אמיר חורי, אביגיל הררי

מורן ארביב גנס

אמיר חורי, שני שאולי, אביגיל הררי, מוראד חסן

מוראד חסן, מורן ארביב גנס, אביגיל הררי, שהם שיינר, טל וייס, שני שאולי

אילן רונן, בימוי

היוצרים

נגה אשכנזי, מחזאית

דורית רביניאן, כותבת הרומן

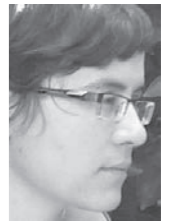

שני טור, עיצוב תפאורה

היה מנהל אמנותי בתיאטרון הקאמרי בשנים 1992-1984, בתיאטרון הבימה בשנים 2016-2004, מנהלה האמנותי של קבוצת צעירי הבימה בשנים 1996-2004, מנהלו האמנותי של תיאטרון החאן בשנים 1975-1982. שותף להקמת הבמה הסאטירית בתיאטרון צוותא 1977. בנובמבר 2011 נבחר לנשיא "איחוד תיאטראות אירופה" (UTE) וב-2013 נבחר לקדנציה נוספת. מבין עבודות הבימוי שעשה, בהבימה: החייל האמיץ שוויק, קן הקוקיה, מחכים לגודו, הקומיקאים, כתר בראש, שלמה המלך ושלמי הסנדלר, מלחמה, הלהקה, אנה קרנינה, מסילה לדמשק, ביקור הגברת הזקנה, הסוחר מוונציה (ההצגה הוזמנה לייצג את ישראל בפסטיבל שייקספיר הבינלאומי בתיאטרון "הגלוב" בלונדון, במאי 2012), הקמצן (הוצג בפסטיבל הבינלאומי בסאנט פטרבורג ב-2016), יהוא יחסים מסוכנים, לבד בברלין, החולה המדומה, מי מפחד מורגינינה וולף. בתיאטרון הקאמרי: טוב (הצגת השנה ובמאי השנה בעיתון "מעריב"), גדול וקטן, הביתה, שקרים, רולטה צרפתית, קסטנר (פרס מסקין למחזה המקורי), דבש פרא, מיכאל קולהאס, חבלי משיח, אמא קוראזי, גם הוא באצילים, מבקר המדינה, פולארד, חפץ, נורה, הבכיינים, מעיין הכבשים, קוויאר ועדשים, חשמלית ושמה תשוקה (עם הבימה), קרום. חיפה: עקומים, מחכים לגודו (על עבודה זו נבחר ע"י אוניברסיטת משיגן לאחד הבימאים הבולטים בשנות ה-80). בבית ליסין: מותו של אנרכיסט, חשמלית ושמה תשוקה, אוסלו. ב-2018 חידש את ההצגה מחכים לגודו בתיאטרון היהודי-ערבי ביפו. בתיאטרון יפו גם עיבד וביים את הזמן הצהוב. זכה בפרסים ע"ש משה הלוי, שמעון פינקל, יוסף מילוא ופרס רוזנבלום. ביים את קסטנר בתיאטרון העירוני של הילברון, גרמניה 1988. ההצגה מיכאל קולהאס השתתפה בפסטיבלים בינלאומיים באדינבורו וורשה 1987/8, בסיבוב הופעות בגרמניה 1988 וברוסיה 1990. ביים את גם הוא באצילים בתיאטרון מאלי במוסקבה 1990. ההצגה מחכים לגודו השתתפה בפסטיבל מנצ'סטר 1994, מעגל הגיר הקווקזי בפסטיבל בינלאומי לתיאטרון גרמני 2000. מלחמה בתיאטרון סטאבילה, טורינו, בתיאטרון קאטונה, בודפשט, בתיאטרון בולאנדרה, בוקרשט אפריל 2007, בתיאטרון דואה פארמה 2008. אנה קארנינה בבוקרשט 2008. מסילה לדמשק במוסקבה 2012. הסוחר מוונציה במדריד 2013. הקמצן בבייג'ינג 2016. מחכים לגודו הפסטיבל הבינלאומי בקלוד 2018, פסטיבל ID בברלין 2020. הסוחר מונציה פסטיבל שקספיר הבינלאומי בתיאטרון הגלוב בלונדון 2012 ובפסטיבל הבינלאומי בקלוד 2014. לבד בברלין פסטיבל ID תיאטרון גורקי. עבודת בימוי של המחזה אוגוסט מחוז אסייגי בתיאטרון קופורסטרדאם ברלין 2015, את ביקור הגברת הזקנה בתיאטרון מאלי במוסקבה 2017.

מעצבת רב תחומית המתמחה בעיצוב חלל, קונספט ותלבושות. בוגרת המסלול לעיצוב במה בסמינר הקיבוצים. במהלך לימודיה זכתה במלגת הצטיינות על שם משה שטרנפלד ומלגת הצטיינות מטעם קרן קיסריה. עיצוב לתיאטרון, תפאורה / תלבושות, הבימה: מישוה ימות בסוף, אושרי, נתתי לה חיי, הסוחר מוונציה (בשיתוף תיאטרון הגלוב בלונדון), אדם לא מת סתם, המאהב, הקמצן, סיפור פשוט, אין סוף, אמא אמרה שאסור, סימני דרך, זרים מושלמים, איש חסיד היה (עם תיאטרון חיפה). לתיאטרון הקאמרי: קרוב יותר. חיפה: בת המלך, מיץ מיץ לימונדה, הלילה השניים עשר. החאן: האדרת, הפרקליט. בית ליסין: אפט ביחסי אנוש, שיעור ריקוד, הנאהבים והנעמים, אינטימיות. באופרה הירושלמית: כך עושות כולן. אנסמבל הרצליה: בשר גבירותי ורבותיי. מיומנה: גארז' 6. תיאטרון נוצר: חסד. תיאטרון אורנה פורת: לשמור על הכדור, הנחשול, מרק כפתורים, תיאטרון פצפון, טופלה טוטריטו, אפקט הפרפר, האגדה של מולאן. תיאטרון הקיבוץ: האוצר שבהר. תיאטרונטו הצגות ילדים 2010: אבא אחר. תיאטרון המדיטק: סיפורי אלף לילה ולילה, הקץ של העץ. תיאטרון השעה: ביקור מולדת. תיאטרון מופע: אולי פיל. תיאטרון ארצי לילדים ונוער: הקיץ שלי, צירלי צ'אפלין, תמונה של מדינה. תיאטרון גושן עם להקת המחול ענבל: חלום יעקב, הכל פתוח - שירי נעמי שמר. סמינר הקיבוצים: בית מטבחיים 5, וויצק, הומאזי, פולארויד, שמונה וחצי. תמונע: המחברת הגדולה. בפסטיבל עכו: 25 (זוכת ההצגה המצטיינת). בצוותא: הרדופים, הפקת התיאטרון מחול "DIStanz". בפסטיבל ישראל בדימונה: שלג ויער. זוכת פרס היוצרת המבטיחה לשנת 2014 על שם אלה דן, התיאטרון הלאומי הבימה. זוכת פרס התיאטרון הישראלי בתחום עיצוב הבמה לשנת 2014.

מחברת רבי המכר: סמטת השקדיות בעומריגיאן (עם-עובד, 1995), החתונות שלנו (עם-עובד, 1999), גדר חיה (עם-עובד, 2014) המתורגמים לעשרות שפות ברחבי העולם. זוכת פרס יצחק וינר לסיפורת צעירה (1995), הפרס ע"ש אורד וינגייט (לונדון, 1999), פרס היצירה לסופרים עבריים (2000), פרס אקו"ם לעידוד יצירה (2009) ופרס ברנשטיין לרומאן העברי (2015). כתבה את התסריט לסרט הטלוויזיה: הבחור של שולי (שידורי קשת, 1997) זוכה פרס הדרמה מטעם האקדמיה הישראלית לקולנוע. בקיץ 2014 ראה אור הרומן גדר חיה (ספריה לעם, עם-עובד). הספר התקבל בחום על ידי קהל הקוראים, זכה לאהדת הביקורות ואף זכה בפרס היוקרה ע"ש ברנשטיין לרומן העברי. בראשית שנת 2016 עמד גדר חיה בליבה של סערה ציבורית גדולה כשמשדד החינוך פסל את הספר מלהיכלל בתכנית הלימודים בטענה שהוא "מסוכן לזהות היהודית של בני הנוער ועלול לעודד להתבוללות" (דו"ח הוועדה הפדגוגית, 30.12.2015). בשנים האחרונות מתפרסמות עשרות מהדורות הספר בתרגומיו לשפות זרות, והספר זוכה להתקבלות יוצאת דופן בזירות המרכזיות באירופה ובארה"ב.

אולה שבצוב, עיצוב תלבושות

בוגרת החוג לעיצוב במה באוניברסיטת תל-אביב. בין ההצגות להן עצבה תלבושות, הבימה: יחסים מסוכנים, לבד בברלין. בתיאטרון הקאמרי: סיראנו דה ברז'יאק, אופרה בגרוש, סיפור הפרברים, קרום, שגעון המוסיקה. בית ליסיין: חלום של לילה בלב קיץ, אביב מתעורר, משחק ילדים, מנדרגולה, מימונה, הקוסם מארץ עוץ, מקסי ואני, 33 ווריאציות, הפרדס, המקרה המוזר של כלב בשעת לילה, פינוקיו, המוגבלים, חתולה על גג פח לוחט, היס הכחול העמוק, קופסה שחורה. באר-שבע: קן הקוקיה, החולה המדומה, הפקר, הבא אחרינו (עיצוב תפאורה), זורבה (עיצוב תפאורה). החאן: הפרקליט. גשר: יונה ונער, רווקים ורווקות. חיפה: מסע הדוד מקס. הבלט הישראלי: מאדס בטרפליי. האופרה הישראלית: נבוקו בפארק, חליל הקסם. זוכת מלגה קרן תרבות אמריקה ישראל בשנים 2001, 2004. זוכת פרס קיפוד הזהב על עיצוב תלבושות להצגה היי יפה, לשנת 2007. זוכת 2 פרסי התיאטרון הישראלי על עיצוב תלבושות: 2009 חלום של לילה בלב קיץ, 2011 מאנדרגולה.

דניאל סלומון, מוסיקה

יליד חיפה. גר בתל-אביב ומופיע ברחבי הארץ בהצלחה רבה עם שיריו, ממשיך להוציא אלבומים לעצמו ולאחרים, כותב, מלחין ומפיק. החל לימודי פסנתר בגיל 5. למד בקונסרבטוריון רובין ודוניה ויצמן בחיפה ולאחר מכן בביה"ס רימון, והשתלם בקומפוזיציה עיבוד וניצוח אצל פרופ' יצחק סדאי ז"ל. הוציא שישה אלבומי סולו מצליחים ובהם להיטים רבים: עדיף, בא מכאב, אהבה, רבות הדרכים, הייתכן, אהובי ועוד. שיריו הפכו לשירים המושמעים ביותר בשני העשורים האחרונים בישראל, וזיכו אותו בפרסים רבים: פרס מלחין השנה של אקו"ם ואלבומי זהב רבים. עבד עם אמנים רבים כפסנתרן, מתזמר ומפיק מוסיקלי, ביניהם: אביב גפן, שלמה ארצי, עברי לידר, blackfield, רוקפור, ישראל גוריון, ריקי גל ועוד. כתב מוסיקה להצגות רבות ביניהן: הבא אחרינו, תהילה, חלום ליל קיץ, השקר, שיבעה ועוד. כותב מוסיקה לסרטים וסדרות, עליהם היה מועמד לפרסים רבים ביניהם: הסודות (אבי נשר), מישהו לרוץ איתו (עודד דוידוב, שיר הנושא), שרוכים (יענקול גולדווסר), חברות (ליטל שורץ, ערוץ 10), בנות הזהב (ערוץ 10), רוצחות (קשת), כפולה (שירים ומוסיקה מקורית) ועוד. זכה פעמיים בפרס התיאטרון עבור המוסיקה להצגות: סיפור פשוט (הבימה), אדם לא מת סתם (הבימה). זכה פעמיים בפרס המוסיקאי של פסטיבל הצגות הילדים בחיפה.

נדב ברנע, עיצוב תאורה

אמן רב תחומי, מוסיקאי ומעצב תאורה וסאונד לעבודות במה וטלוויזיה. כמעצב תאורה בכיר עיצב עשרות עבודות מחול, תיאטרון ומופעי מוזיקה במוסדות הגדולים בישראל. עבודות נבחרות לדוגמה: מחול – עבודות שונות בפסטיבל "הרמת מסך" 2015-2016, צלם מאת תמר בורר, סווריה מאת אורלי פורטל, makom-interview מאת עידן שרעבי ועוד. לתיאטרון, בקאמרי: חולה אהבה בשיכון ג', תמונות מחיי נישואין (עם גשר), אל נקמות, מעשייה מגונה, קן הקוקיה, לא לריב, הבן. גשר: אליס, נופל מחוץ לזמן, אבות ובנים. הבימה: תמונתו של דוריאן גרי. מוזיקה: רועי דהן, סאן טיילור, אפרת בן צור וערן צור ועוד. כמעצב סאונד ומוסיקאי כתב פסקול לעשרות עבודות מחול, תיאטרון וקולנוע (תיאטרון תמונע, הזירה הבינתחומית, פסטיבל זירת מחול, פסטיבל אינטימדאנס, ערוץ 8, דוקאביב ועוד). ב 2015 ביצע את שיר הסיום בסדרתו של תומר הימן משפחות. ב 2017 שיתף פעולה כיועץ מוסיקלי לאוהד נהרין בעבודתו ונצואלה עבור להקת בת שבע. כותב ומבצע: הוציא את אלבום הבכורה שלו על החיים ועל המוות בהוצאת הייפידאלטי בשנת 2014. האלבום זכה לביקורות חמות ולהשמעות רבות בתחנות הרדיו השונות. בשלוש השנים האחרונות החל ברנע להציג עבודות אינסטליישן של אור וסאונד בין היתר בתערוכות: "צנזורה", "האמנות לשרוד" ו"הפגנה" בחלל AZA13 ביפו. במסגרת פסטיבל עכו 2016 העלה את עבודת הביכורים שלו לתיאטרון: PA'AM – יצירה לחלל תיאטרוני העושה שימוש באור, סאונד ווידאו ללא שחקנים על הבמה. העבודה (בהשתתפות המוסיקאי ערן צור, השחקן דורון תבורי, השחקנית אורה מאירסון והמשורר אלי אליהו) זכתה לביקורות נלהבות והיא ממשיכה להופיע בישראל ובחו"ל.

יואב כהן, וידאו ארט

יוצר וידאו ארט ובימאי מולטידיסציפלינרי המשלב אמנות ועיצוב, עובד בחיבור שבין סביבה ומסך. מביים ויוצר עבודות וידאו עבור תיאטרון, אופרה, מחול, מוסיקה וחללים אדריכליים. למד במחלקה לוידאו, ניו-מדיה וקולנוע ניסיוני באקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל. בוגר בהצטיינות של ביה"ס לקולנוע וטלוויזיה ע"ש סם שפיגל. בין עבודותיו, הבימה: התקווה, החייל האמיץ שווייק, ביקור הגברת הזקנה, כוכב יאיר, אלוף הבונים. בתיאטרון הקאמרי: פשוט לאהוב, כטוב בעיניכם, שיער, אלקטרה, פאנק רוק, תרה, הריון, מתאבל ללא קץ. האופרה הישראלית: סלומה, מאדאם בטרפליי, החטיפה מן ההרמון, נישואי פיגארו, דון ג'ובאני. תיאטרון Burgtheater: vogel. בית ליסיין: השחקנית, אלה גרוסמן, המקרה המוזר של הכלב בשעת לילה מאוחרת, משאלה אחת ימינה, שלושים ושלוש וריאציות, אמא שלו, פרינסס מרי 7, בראנז'יה, דולפינים. באר-שבע: האפקט, קומדיה סקסית בליל קיץ, הרולד ומוד, הבימה הבימה. החאן: יחזקאל. תיאטרון אורנה פורת: אקסודוס. תיאטרון דיסלדורף גרמניה: רצח. תיאטרון קיל גרמניה: בית ברנרדה אלבה, Liebeleil. תיאטרון גרנד רקס פריז: בהרטי 2 מחזמר בהפקת I.T.S. Europe SA. תיאטרון כוריאה בפולין: szpera 42. בתחום המוסיקה: עברי לידר – וידאו ארט למסע ההופעות האהבה הזאת שלנו, ריטה – וידאו ארט למסע ההופעות ניסים שקופים. זוכה פרס התיאטרון עבור יצירתו בהצגה הרולד ומוד בתיאטרון באר-שבע.

המשתתפים

מורן ארביב גנס

בוגרת לימודי משחק בסמינר הקיבוצים. בוגרת קורס משחק מול מצלמה בבית ספר טכניקה. שרתה בתאטרון צה"ל. משחק, בתיאטרון הקאמרי: תחושת בטן. תיאטרון חיפה: אנשים טובים. קבוצת בורדל טוטאל במועדון הבארבי ובתיאטרון הקאמרי: הפסקת אש. תאטרון השעה: אח בוגר, הכוכבים של סבא. בצוותא: שירת העצבים, לי לה לו, התרוממתו של בנו כופתא בוכתא. תאטרון ערבי עברי ביפו האוהל האדום. אורנה פורת: החיות, פצפונת ואנטון. צוותא: ליזי. פסטיבל עכו: מתחם התפודים. יוצרת ושחקנית במופעים: הביג מאמות, רחלי ואמא מספרת עם שיפי אלוני. קולנוע: לעבור את הקיר, ריטה שם זמני, רק כלבים רצים חופשי. טלוויזיה: זאת וזאתי (ערוץ 13 רשת), שרופים (ערוץ הצחוק של טדי), חברות (עונה 4, ערוץ 10), לה פמיליה (עונה 3, ערוץ 10), משיח (סלקום t.v וערוץ 12, קשת). מלמדת משחק בבית הספר לאומניות הבמה סמינר הקיבוצים. ביימה את ההצגה מהומות קיוג'ה, בבית ספר לאומניות הבמה בסמינר הקיבוצים. ביימה את ההצגה גליצו יוצא למסע בדרכים מאת אפרים סידון בתיאטרון אורנה פורת.

אביגיל הררי

בוגרת הסטודיו למשחק מיסודו של יורם לוינשטיין, 2014. משחק, בתיאטרון הקאמרי: ציד המכשפות, אוטלו, אניה, הנכד, לילה בפריז. באר־שבע: בית ברנרדה אלבה, חתונת הדמים, רומיאו ויוליה, הורים איומים, גן הדובדבנים, עפיפונים.

אמיר חורי

יליד חיפה. בוגר הסטודיו למשחק של יורם לוינשטיין 2019. שיחק בטלוויזיה, בסדרות: תאג"ד (עונה 2), החממה (ניקולודיאון YES), פאודה (עונה 2 yes EDGE), המתופפת הקטנה (BBC), בסרט טלוויזיה הגרמנית שרה שטיין. קולנוע: Screwdriver, שבעה ימים באנטבה, לא פה, לא שם.

כנען אליאל, עוזרת במאי

למדה ב"מדרשה" - בית ברל, אמנות וחינוך. בין עבודותיה כעוזרת במאי, הקאמרי: חברים של חברים, גורודיש, הזאבים, יהודים רעים, כטוב בעיניכם, קרום, מהומה רבה על לא דבר, מיזרי, מתאבל ללא קץ. בית ליסין: ההצגה חייבת להיגמר, מלך הכלבים, משרתם של שני אדונים, אוטלו, עבדאללה שוורץ, אפס ביחסי אנוש. תיאטרון חיפה: הרפתקאות חמור שכולו תכלת, ליל העשרים. הפקה פרטית: קרקירה. מופע יחיד של שלמה בראבא.

שרון גל, תנועה

רקדנית, כוראוגרפית ומורה למחול. בוגרת מצטיינת במסלול למחול בסמינר הקיבוצים 2008. כוראוגרפית קבוצת צעירי הבימה בניהולו של שי פיטובסקי (-2014 2009). בין עבודותיה: בתיאטרון הבימה: החוטם (זוכת פרס התיאטרון לשנת 2009 בכוריאוגרפיה), מסייה דה פורסוניאק, ארץ חדשה, השבועה, המאהב, הקמצן, אלוהים מחכה בתחנה, חוזר גורלי, אבא גוריו, נעצר בחצות, מה עושים עם ג'ני?, מוטרפים מאהבה, פליישר, סיפור פשוט, הצמה של אבא, Love Love Love, שייקספיר מאוהב, פילומנה, אמא אמרה שאסור, עושה כרצונו, התקווה, גבעת חלפון אינה עונה, החולה המדומה (זוכת הפרס ע"ש אלה דן לשנת 2015). פסטיבל עכו: חופס רגע. בית ליסין: אוטלו, דברים שאני יודעת (בשיתוף תיאטרון חיפה), עבדאללה שוורץ, קופסא שחורה. החאן: האדרת. גשר: מסעות אודיסאוס. חיפה: חמור שכולו תכלת, אמא תרזה איננה, יש רופא באולם. בתיאטרון אלעד: מעבר להרים, רומיאו ויוליה. במרכז ענב: קונטקט. בתיאטרון אורנה פורת: הרפתקה בקרקס. המדיטק: מופע זוגי, מושלמת, ילדי בית העץ, נשיקה בכיס, המסע המופלא לארץ המילים. בסמינר הקיבוצים: ביאטריצ'ה (בשיתוף צוותא), מגירות.

אנדריאה שוורץ

אוריה יבלונבסקי

שהם שיינר

טל וייס

בוגרת הסטודיו למשחק מיסודו של יורם לוינשטיין, 2008. משחק בתיאטרון, בקאמרי: איבנוב, נשוי במנוסה, עמודי החברה, מעגל הגיר הקווקזי, שגעון באופרה, אורזי מזוודות, קומדיה של טעויות, בעל למופת, ציד המכשפות, אותלו, טרור, האחרים, רומיאו ואימא, קרוב יותר. בתיאטרון קרוב: אדיפוס בקולונוס. בית ליסין: תקלה קלה. בטלוויזיה: עספור, השוטר הטוב, מצולמים. זוכת מלגות: עדי קאמרי 2006, 2007, ד"ר שוש אביגל ז"ל 2007, קרן שושהיים 2007, מלגה מטעם קרן אסתר וד"ר אלי על הצטיינות בלימודי המשחק.

בוגר לימודי משחק בבית הספר לאומנויות סמינר הקיבוצים. משחק בתיאטרון, הבימה: המלט. "הקאמרי - הדור הבא": רינגו. תיאטרון חיפה: אנשים טובים. בקבוצה החיפאית: איך לקום מכיסא, אמסטרדם, פאקינג תתעוררו, הלילה השנים עשר. תיאטרון השעה הישראלי: אחרי החגים. יוצר המופע אפקט הפורנו - מופע על השפעות והשלכות הצפייה בפורנו בקרב בני נוער. טלוויזיה: קיבוצניקים, ביום שהאדמה רעדה. זוכה מלגת ציון לשבח קרן שרת.

יליד ירושלים, בוגר גרעין תיאטרון של הנח"ל בניהולה של נולה צ'לטון. בוגר הסטודיו למשחק מיסודו של יורם לוינשטיין 2012. משחק, בתיאטרון הקאמרי: קזבלו, הפושעים החדשים, גורודיש, עוץ לי גוץ לי, גם הוא באצילים, מצחיקונת, הרטיטי את ליבי, כטוב בעינכם, שורת המקלה, אותלו, אניהו, מיזרי, תיקון, לילה בפריז, מתאבל ללא קץ. תמונע: According to law, לחם שחור ובננות. שחקן בתיאטרוני ילדים: המדיטק, אורנה פורת, בתיאטרון הארצי לילדים ולנוער. קולנוע: אלואטה. טלוויזיה: מאה שנות ציונות, צומח מילר, טייפון. זוכה במלגות: קרן שרת, קרן שוש אביגל, קרן שושהיים, קרן אהוד מנור, זוכה פרס השחקן המבטיח פסטיבל עמיד תיאטרון.

בוגר בית צבי, 2002. משחק, בתיאטרון הקאמרי: אותלו, שלוש אחיות, עמודי החברה, סיפור הפרברים, אופרה בגרוש, איבנוב, גורודיש, עוץ לי גוץ לי, ריצרד השלישי, ריצרד השני, כנר על הגג, גטו, ינטל, סיראנו דה ברז'יק, איש קטן, מה עכשיו?, האחרים, דבר מצחיק קרה, קברט, שיגעון המוסיקה, מתאבל ללא קץ, לילה בפריז. באר"שבע: עלי כינור, הנערה מן הכפר. בית ליסין: אוליבר, המלאך. תיאטרון הספרייה: הכתובה, שירות לקוחות, משהו קוסמי, עקומים, אבות ובנים, הבחורים בדלת ממול, קברט, קופה-קבנה, יוסף וכתונת הפסים, פנטזיה, אובססיה, משתגעים מאהבה, אוויטה, תחת שמי פריז. תיאטרון הקיבוץ: תרנגול כפרות. המדיטק: אמיל והבלשים. תיאטרון מסחרי: צלילי המוסיקה, נרניה. זוכה בפרס ע"ש אלי ליאון, 2013. הוציא אלבום בכורה מוסיקלי מה כבר יכול להיות?

שני שאולי

מוראד חסן

בוגרת ביה"ס למשחק סמינר הקיבוצים 2007. משחק מול מצלמה - רוח דייכס, מיכל בת אדם. שרתה בלהקה צבאית. משחק, הבימה: אוליבר טוויסט. התיאטרון הערבי עברי: המערב הפרוע. בתיאטרון הקאמרי: כנר על הגג, קברט, שיער, קזבלו, סיפור הפרברים, מצחיקונת, שיגעון המוסיקה, שורת המקלה, לילה בפריז, החיים הם קברט. הצגה אורחת בקאמרי: לה מריפוסה. בקפה תיאטרון בקאמרי: מיים רגילים. צוותא: השיר המטורף של הארץ, העלאה במשכורת, ברוננו. הצגות ילדים: חנה'ליה ושמלת השבת, פינוקיו, חלומות מתוקים, מייז אין ישראל, לגירפה נתפס הצוואר, המסע אל הכוכב. טלוויזיה: אנדרדוגט, ספר לי סיפור, גריז (ערוץ 2), אמת שקר (שעשועון בחינוכית), (הנחיה, שירה ומשחק).

בוגר לימודי משחק בחוג לתיאטרון באוניברסיטת חיפה. שחקן ומדריך שחקנים בסדנאות בין לאומיות. שחקן בית בתיאטרון אל-מידאן, חיפה. משחק בתיאטרון אל-מידאן שיחק בהצגות: הזמן המקביל, 1945. בתיאטרון תמונע, שחקן ושותף לכתיבה בוושה-טוקבקים על תיאטרון, נפילתו של קיסר. באקדמיה לאומנויות המופע: הסוחר מוונציה, וויצק. בצוותא: שחרור, הגדר, ביעור חמץ. בתיאטרון יפו: עיניים, מחכים לגודו, הזמן הצהוב, הערב רוקדים. בתיאטרונטו: רטיס בלב. בפסטיבל מסרחיד בעכו: נעליים אדומות. השתתף בפסטיבל מקודשת 2017, ירושלים. היה מועמד פעמיים לפרס קיפוד הזהב לתיאטרון עצמאי לשחקן הטוב ביותר.

שני שאולי, מוראד חסן, אביגיל הררי, שהם שיינר, טל וייס (עם הגב מורן ארביב)

All the Rivers is supported by the Howard Gilman Yona Ettinger fund

The fund was created by the Tel Aviv Municipality via the Tel Aviv foundation and the Cameri Theatre of Tel Aviv. The Howard Gilman Israel Culture Foundation and the family of Yona Ettinger. The fund promotes the production of outstanding plays.

Howard Gilman was committed to improving the quality of life. He was dedicated to the conservation of nature and the preservation of endangered species. He promoted medical research, higher education, cultural and artistic programs and cultivating young talent.

The Howard Gilman Israel Culture Foundation continues his family's time-honored tradition supporting Israeli cultural institutions such as: Tel Aviv University, the Tel Aviv Museum of Art, the Israel Philharmonic Orchestra and more.

Yona Ettinger was always a deeply committed supporter of cultural and educational activities in Israel: The America-Israel Cultural Foundation, the Israel Philharmonic Orchestra, Tel Aviv University, the Nahum Goldman Museum of Diaspora, the Tel Aviv Museum of Art, the Rubin Music Academies in Jerusalem and Tel Aviv, and many other organizations.

For many years Yona Ettinger was a close friend of the Cameri Theatre and was involved in all aspects of its activities. Members of the Cameri, both as a group and as individuals, could always rely on his friendship.

In 1961, when the Cameri moved to its location on Dizengoff Street, Yona Donated the curtain for the new stage.

Let us raise the curtain in memory of a true friend of the Cameri Theatre.

ההצגה "גדר חיה" נתמכת ע"י קרן יונה אתינגר - הווארד גילמן

היה יונה אתינגר ידיד קרוב של התיאטרון הקאמרי וליווה את פעילותו של התיאטרון בעצה ובמעש. להקת התיאטרון הקאמרי כגוף וכפרטים הסתייעה בו לא אחת. בשנת 1961, כשהקאמרי עבר למשכנו ברחוב דיזנגוף, תרם יונה אתינגר את המסך לבמת האולם החדש.

נעלה את המסך לזכרו של ידיד יקר ואוהב התיאטרון הקאמרי.

הקרן הוקמה על ידי עיריית תל-אביב באמצעות קרן תל-אביב לפיתוח והתיאטרון הקאמרי, קרן הווארד גילמן לתרבות ישראל ומשפחת יונה אתינגר. מטרת הקרן לקדם הפקות ייחודיות ולסייע בהפקת אותם מחזות שיימצאו מתאימים לכך.

הווארד גילמן ז"ל השקיע מאמצים בלתי פוסקים לשיפור תנאי החיים של האדם וסביבתו בתחומי החינוך, הבריאות, שימור הסביבה, הגנת חיות הבר וטיפול מיניים נכחדים. הוא תמך במחקר רפואי, במוסדות חינוך, במוסדות תרבות ואמנות, והירבה לטפח כשרונות צעירים. קרן הווארד גילמן לתרבות ישראל ממשיכה את מסורת משפחתו ותומכת במוסדות תרבות ישראלים, ביניהם: אוניברסיטת תל-אביב, מוזיאון תל-אביב לאמנות, התזמורת הפילהרמונית הישראלית ועוד.

יונה אתינגר ז"ל היה מעורב בעשייה האמנותית והחינוכית בארץ: קרן התרבות אמריקה ישראל, התזמורת הפילהרמונית הישראלית, אוניברסיטת תל-אביב, בית התפוצות ע"ש נחום גולדמן, האקדמיות למוזיקה ע"ש רובין בירושלים ובתל-אביב ועוד ועוד. משך שנים רבות

All the Rivers

By **Noga Ashkenazi**

Adapted from the best-selling novel by **Dorit Rabinyan**

Director **Ilan Ronen**

Set **Shani Tur**

Costumes **Ula Shevzov**

Music **Daniel Salomon**

Lighting **Nadav Barnea**

Video art **Yoav Cohen**

Illustration and animation **Shahaf Ram**

Movement **Sharon Gal**

Set designer assist. **Maya Babila**

Director assist. **Cnaan Eliel**

Cast:

Liat Benjamin • **Avigail Harari**

Helmi Nasr • **Amir Houry**

Iris, Road worker, Maya, Moving,

Young Israeli • **Moran Arbiv Gans**

Yaron, Agent Rogers (FBI), Waiter in

trainee, Road worker, Yaniv, Moving,

Young Israeli • **Tal Weiss**

Visam-Helmi's brother, Road worker,

Ido, Abramov, Realtor, Moving, Young

Israeli • **Morad Hassan**

Andrew, Agent Nelson (FBI),

Waiter, Road worker, Gidi, Lior,

Bartender, Moving, Young Israeli •

Shoham Sheiner/ Uriah Jablonowsky

Joyce, Road worker, Shira, Moving,

Young Israeli • **Shani Shauli/**

Andreea Schvartz

Technical crew in this production:

Production manager **Nily Beeri/**

Cnaan Eliel

Stage manager **Idan Tamno**

Lighting **Silviu Maershon**

Sound **Naor Izsak**

Video programming and operation

Avshalom Avioz

Wardrobe **Lilach Dayan/ Orit Kempler**

Props **Maya Levy/ Shai Levian**

Makeup **The entire Dept.**

אמיר חורי, שני שאולי, אביגיל הררי

About the Play

In the end of the second intifada, at snowy New York, two young Middle Easterners meet: Liat Binyamini, an Israeli translator who is in New York on a scholarship; and Hilmi Nasser, a Hebron-born Palestinian painter living in Brooklyn. The two quickly develop a meaningful relationship, but their love can only come true when they are away from their homes, and its end is near and inevitable. Hilmi and Liat imagine themselves free and isolated in their intimate New York bubble, but the voices that haunt them across the ocean, from both sides of the fence, are a constant reminder that even far away from it all, they are not alone.

First performance 25.6.2021

Length of play 1 Hour and 40 Minutes, without intermission

אביגיל הררי, שני
שאולי, מוראד
חסן, מורן ארביב
גנס, טל וייס

אמיר חורי, אביגיל הררי

CARELINE
simply beautiful

CARELINE
Color Code

שפתוני
Color Code

סדרת שפתונים המועשרת בחומצה היאלורונית
להענקת נפח ולחות לשפתיים.
22 גוונים מרהיבים

ריף נאמן מאופרת בשפתון קולורקוד R22

להשיג ברשתות הפארם, באתר CARELINE.CO.IL ובאפליקציה | Google play | App Store

בדוקדוק/שיר/לוי

רוצה לזכות בשפתון קולור קוד במתנה? היכנסי ל- f של קרליין ואולי תזכי * בכפוף לתקנון

מנהל כללי: דן גואטה | מנהל אמנותי: גלעד קמחי

טל': 03-6061900 | פקס: 03-6060950 | קופות: 03-6262900/950
דואר אלקטרוני: INFO@CAMERI.CO.IL | WWW.CAMERI.CO.IL

התיאטרון של תל אביב, זונה פרס ישראל

הקאמרי

רינגו

גאון בכלוב

עד קצה הקשת

אהבה ומגפה

גדר חיה

גרזשים

כל הדברים הטובים

הבן

מחברים לחיים

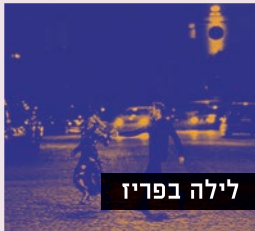
תחושת בטן

אלוהי הקטל

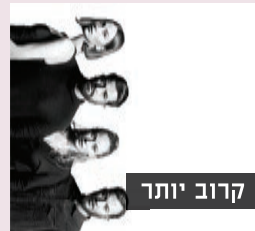
מתאבל ללא קץ

לילה בפרוץ

השיבה

קרוב יותר

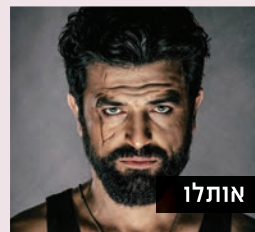
הנכד

לא לדיב

סוס אחד נכנס לבר

אותלו

החיים הם קברט

עוץ לי גוץ לי

משכבה

רישיון לחיים

זה אני

עשו מנוי להצגות הטובות ביותר בישראל

1-700-707-990